

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavlja:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnih prejemih:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izšaja vsak dan zvečer izvenredne številke in praznike.

Inserati veljajo: petstopenjska peti vrsta na enkrat po 14 lin., za dvakrat po 12 lin., za trikrat ali večkrat po 10 lin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročila, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Poznamo številke velja 20 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpolnitve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 35.

Volilci! Somišljeniki!

Dne 16. maja vas kliče zakonita dolžnost zopet na volišče. Vršiti se nadomestna volitev deželnega poslanca.

Podpisani odbor je v sporazumu z zaupniki vseh naprednih političnih društev v Ljubljani sklenil, da je pri tej deželnozborski volitvi kandidat narodnonapredne stranke

Jožef Reisner,
c. kr. profesor v Ljubljani.

Somišljeniki! Pozivamo vas, da zvesti narodnonapredni ideji volite našega kandidata soglasno!

V Ljubljani, dne 29. aprila 1911.

Izvrševalni odbor narodnonapredne stranke.

Zveza kranjskih kmetovalcev.

(Dopis iz kmečkih krogov.)

Vesela vest prihaja z dežele! Na kmetih se je pričelo gibanje zoper politično jerojstvo duhovskega stanu, ki se zrcali vedno jasneje iz vsega delovanja klerikalne stranke in to postaja vedno neznosnejše. Vsa politična, gospodarska in izobraževalna organizacija klerikalne stranke je odvisna od duhovske oblasti. Vsaki važnejši združitvi načeljuje duhovnik,

ali pa se skriva za kakoga slavnega moža. Kar pa je na vidnih mestih neduhovskih in zlasti kmečkih funkcijonarjev, so silno previdno sortirani in izbrani ne iz najboljših moči, ampak izmed onih, ki so duhovski oblasti najbolj vdani, ali pa od nje materialno in drugače odvisni. Vse kričanje o demokratizmu in ljudski volji je torej gola sleparija. Saj je znano, da klerikalna stranka blati kot brezverske liberalce celo take vzorne katoliške moze, ki vestno izpolnjujejo vse božje in verske postavke, ki pa slučajno v posvetnih stvarih zastopajo drugačno mnenje, kakor njihov dušni pastir.

Tako postopanje ni le protidemokratsko, temveč naravnost pogubno za verski čut prebivalstva. Predvsem v interesu prave religioznosti je torej, da se stre politični absolutizem in politično jerojstvo duhovskega stanu in da se kranjski duhovnik posveti zopet zgolj dušnemu pastirstvu. Na drugi strani pa so naši inteligentni in še neodvisni kmetovalci izprevideli, da veleagrarna politika klerikalne stranke na Dunaju ne more biti v trajno korist resničnemu kmetovalcu, temveč le tujim veleposesnikom, ki so prave pijavke nezavisnega malega kmeta!

Vse to je rodilo spoznanje, da je pričakovati kmetu pomoči in rešitve le od politične in gospodarske osamosvojitve. Zlasti z ozirom na splošno in enako volilno pravico je posebno nujno, da kmet stopi na politično pozorišče kot samostojen politični činitelj in da ustvari sam iz sebe potrebno zmerno gospodarsko in politično strujo, kakršne pri nas še ni. S kratka — organizuje naj se na deželi samostojna kmetška stranka. Temeljna misel te organizacije bodi stanovsko kmetški interes. Stojec na strogo krščanskem temelju in v popolni vdanosti katoliški cerkvi in veri bo upoštevala obenem versko svobodo in strpnost, odklanjala pa bo z vso odločnostjo vsako umešavanje cerkvenih in duhovskih oblasti v posvetne, politične in gospodarske kmečke zadeve. V teh zadevah bodi edino merodajen tisti faktor za katerega se gre, to je kmet. Zlasti določanje kandidatov za vse javne korporacije se mora položiti v roke kmetov samih, oz. njihove organizacije. To je potrebno že iz oziroma gospodarskega napredka, kajti ko se kmet zavzame, da izbira in voli po svojem svobodnem preudarku svoje zastopnike, tedaj se mu vzbudi tudi zavest lastne odgovornosti za svoj politični in gospodarski položaj.

Vsa ta uvaževanja so napolnila nekaj naših najinteligentnejših kmetovalcev, da so sklenili ustanoviti »Zvezo kranjskih kmetovalcev«, za katero so pravila že izdelana ter se predložijo v kratkem v potrditev c. kr. deželni vladi. Glasom teh pravil sme biti redni član zveze le oni, ki jo lastnik, upravitelj ali najemnik zemlje, ki služi poljedelskim svrham. Kmetovalci, duhovski in laični zamorejo biti le izredni člani brez

glavnih pravic, tako da je zajamčena nadvlada kmetovalcev samih. Zveza bo imela tudi svoje lastno kmečko glasilo, izdajala bo za svoje člane vsako leto brezplačno lep koledar z bogato gospodarsko vsebino in vzdrževala bo — kar je najvažnejše — v Ljubljani posebno kmečko pisarno, v kateri bodo dobivali člani brezplačno informacije, navodila in pouk v vseh upravnih, davčnih, gospodarskih in vojaških zadevah. Takša pisarna bo za našo deželo nekaj popolnoma novega in lahko postane prava dobrota za kmečki stan.

Cim bodo pravila od vlade potrjena, se »Zveza kranjskih kmetovalcev« ustanovi ter bo pričela svoje delovanje. Do tja pa naj se zavedni kmetovalci po celi deželi pripravljajo za pristop in vsaka vas izbere svojega zaupnika, do katerega naj se načelnik »Zveze« obrača. Prav bi bilo, ako bi že za državnozborske volitve 13. junija t. l. nastopili spričo volilne dolžnosti samostojni kmečki kandidati, katerim bodo rade volje oddali svoje glasove tudi naši napredni meščani. Na delo torej!

Usodna vprašanja.

Dunaj, 9. maja.

Letošnja politična spomlad ni posebno vesela. V svoji ožji avstrijski domovini opazamo propadanje ustavnega življenja in obžalujemo vedno bolj se razširjajočo politično indiferentnost širokih slojev, ki je najlepše polje, da na njem bujno cvetijo politično in kulturno nazadnjaštvo.

Razgled po širokem svetu pa nam tudi celo vrsto neprijetnih situacij, nevarnih položajev, v katerih se skrivajo kali velikih, za evropski, svetovni mir nevarnih dogodkov. Na daljnem Vzhodu, na onostranski hemisferi in na črnem jugu so se razvila centra grozečih viharjev, vedno temnejši so oblaki, ki se zbirajo v teh političnih vremenskih kotih . . .

Pred tedni smo se v posebnem članku že dotaknili onega velikega vprašanja, ki vznemirja na daljnem Vzhodu, in katero je že parkrat grozilo, izbruhniti v velikanski konflikt med Rusijo in Kitajsko. Gre tam za življenjske gospodarske interese velike slovanske države, za njen prežiti in vpliv zlasti v Mandžuriji, ka-

terege je Kitajska navzlic dobočnim pogodbenim dolžnostim sistematično izpodkopavala. Da se je končno Kitajska uklonila grozečemu ultimatu ter se odrekla odkritemu nasprotstvu proti od nje same zajamčenim ruskim pravicam, je položaj sicer za hip izboljšalo, toda ni ga moglo trajno izpremeniti. V zadnjih tednih se je pridružil kitajsko-japonski konflikt, ki je povzročil na drugi strani zblizanje Rusije z Japonsko. Kam se še povzpnejo dogodki — je vprašanje bodočnosti. Rusija je danes na meji belega plemena velika varuhinja ne le svojih gospodarskih interesov, temveč naravnost predbojevalnika bele rase v neizogibnem boju s strahovitostjo in stomilijonsko silo žolte nevarnosti. Trenutna paralelnost ruskih in japonskih interesov proti Kitajski je morda le navidezna in ravnokar prihajajo iz kitajskih krogov vesti, ki zatrjujejo, da se bo med obeh vzhodnih državama našel modus skupnega postopanja proti ruskemu gospodarskemu in političnemu prodiranju v Mandžuriji. Za evropsko politiko so dogodki na daljnem Vzhodu izredne važnosti. Ako je Rusija vezana s celo svojo pozornostjo na daljnem Vzhodu, ne more naravno igrati v Evropi sami ono odločujočo vlogo, ki ji sicer pripada v koncertu evropskih vlesil. Vse kaže, da se Rusija na to eventualnost tudi pripravlja in s tega vidika je še le razumeti, da se pogajanja z Nemčijo, ki so se pričela s takozvano postupniško entrevju in ki stremijo za sporazumom z nemško državo, zlasti glede nekaterih velevažnih vprašanj v bližnjem orientu (kakor bagdadsko železnica, interesne sfere v Perziji), po zatrdilih iz Berolina in Petrograda bližajo ugodnemu koncu.

Nemčija ima sto povodov si želeči, da ostane Rusija dobro zaposlena na Vzhodu, saj lahko na ta način samozavestneje in odločnejše nastopa pri drugem vprašanju, ki se vedno bolj razvija v usodno vprašanje cele Evrope.

Je to marokanska zadeva. Severna Afrika je velikega političnega in gospodarskega pomena. Velešilam ob Sredozemskem morju nudijo severnoafriška mesta v strateškem oziru velevažne točke, pa tudi za ostale države je severozahodna obal posebnega pomena, ker jim je tam možno, ustanoviti za svoje bojno brodovje oporna pristanišča, zlasti tudi tako-

LISTEK.

Deček Lovro gre v šolo.

A. P. Rušič.

Mali Lovro je bil blede, toda krepak deček. Ko se je zjutraj prebudil, je bil še ves zaspan in njegova črna očka sta bila še motna od dolgega, trdnega spanca. Skozi okno je že sijala nebeška luč; sonce je razlilo polno perlečaste bleščice žarkov na malega zaspance. Klicalo ga je iz mehke postelje, spomnilo ga je na pot v šolo in na prijetno šetanje po ulici med brzo hodečimi ljudmi . . . Zato je mali Lovro naglo vstal, zakaj resnično bi se sramoval, ako bi mu kdorkoli — četudi le v šoli — očital zaspance. Poleg postelje so že stali osnaženi črevlji; naglo se je obul in opravičil.

Tedaj pa je že vstopila v sobo mati. Poln dobrote in ljubezni je bil njen obraz in tudi njene oči so se smehljale od velike radosti.

»Tako zgoden si, Lovro?« je vprašala in se nalašč čudila. Vedela je, da mali dečki ne vstajajo radi prezgodaj.

Lovro pa ji je hitel nasproti, dvignil se na prstih k nji, ki je bila višja od njega, in jo nežno poljubil. Ko je ta prvi svoj vsakdanji posel opravil, jo je lepo pozdravil:

»Dobro jutro, mati!«

»Lačen si, kajne?« Kmalu dobiš zajtrk. Do tedaj pa se skrbno umij, počesaj, pregledaj si obleko, pa tudi na knjige ne pozabi!« ga je opomnila skrbna mati.

»Nič ne pozabim!« ji je hitel zatrjevali. Takoj se je skrbno umil, se počesal, pripravljal si knjige in zvezek ter se tako popolnoma pripravil za odhod. Potem je zajtrkoval in četrt pred osmo uro je bila tudi že mati pripravljena, da ga spremi do šole.

Ulice so bile polne živahnega življenja. Po sredini so vozili vozovi, ob krajih pa so hoteli ljudje. Hiše so bile svetle, ker jih je oblikovalo belo sonce. Polno dečkov je hitelo v šolo. Tudi deklice so šle v šolo. Eni so bili že veliki, skoraj odrasli, ko so s kupom knjig v roki naglo hoteli v šolo, tuptam se kratko ustavljajoč pred izlozbanami, ki so bile polne lepih stvari.

Pred šolo je bilo zbranih že polno dečkov. Nekateri so se lepo pozdravili z malim Lovretom. Na pragu je stal gospod učitelj. Prijazno je pozdravljaval dečke, ki so se mimo njega vpenjali v šolsko poslopje po kamenih stopnicah.

Lovro se je poslovil od matere in stopil v šolo. Na pragu je pozdravil še gospoda učitelja, nato pa se naglo podal v svoj razred.

V razredu je bilo živahno. Dečki so zasedali svoje sedeže, se pripravljali na poduk in si toinono šepetali na ušesa.

Kmalu je zazvonilo in že je vstopil gospod učitelj.

Pouk se je pričel.

Učitelj je razlagal in izpraševal. Učenci so mu pazno sledili in ponavljali sami zase, kar so ravnokar slišali. Poleg Lovreta je sedel Filip. Bil je revno oblečen in bos. Njegova obleka je bila sicer zakrpana, toda snažna. Njegova mati je bila šivilja in je imela tri sinove. Filipov oče se je nedavno ubil. Bil je tesar in je po nesreči padel z visokega odra. Tudi Filip je bil med podukom miren, pazno je poslušal in se učil. Zato ga je imel učitelj prav rad.

Ko ste minili dve uri, je zopet zazvonilo. Četrt ure je bilo namenjeno odmoru. Dečki so se oddahnili; nekateri so jedli kruh, ki so ga prinesli seboj, drugi so se razgovarjali o tem, kar so ravnokar slišali. Tretji so zopet menjavali med seboj peresa in držala. Tudi Lovro je bil zamenjal svoje držalo z drugim, ki mu je bolj prišlo in ugajalo.

Tedaj je prišel k Filipu Ivan. Njegov oče je bil bogat trgovec. Lepo je bil Ivan opravljen in zavedal se je svoje lepe obleke. Imel je v roki velik kos kruha in rdečelično jabolko.

»Ali bi jedel!« je globoko vprašal Filipa. Filip je iztegnil roko. Tedaj pa je že zakričal Ivan:

»Poglejte, vzeti mi hoče kruh, ta berač!«

Potem pa je še nadaljeval:

»Ali te ni nič sram, ko imaš zakrpan suknič? In bos hodiš v šolo? Sedaj bi pa še rad pojedel mojo malico!«

Zasmejal se je nato hudobno in pristavil:

»Ampak ne boš jedel belega kruha. Saj si berač!«

Polno dečkov se je nabralo okolo klopi, kjer je sedel Filip. Sram ga je bilo; zakril si je lice z rokama in solze osramotenega so mu zmohile oči in se polagoma udirale po licih.

Mali Lovro pa ga je tolažil:

»Nič ne daj na besede Ivanove. To je grdo od njega. Videl boš, da se bo še kesal.«

Ko je zopet vstopil v razred gospod učitelj, je Lovro vstal in povedal gospodu učitelju, kaj se je zgodilo.

Ivan je bil poklican pred učitelja. Glavo je nosil pokonci in se prezirljivo oziral okolo sebe. Gospod učitelj pa je izpregovoril:

»Ivan, tvoje besede so bile grde. Če pa deček, kakršen si ti, izgovarja grde besede, ni več lep. Zakaj svoje lepote ne nosimo na oblekah in sploh na zunaj, temveč v svoji notranjosti; v svojem srcu jo nosimo. Če si ti Ivan lepo opravljen in imaš belega kruha v obilici, to ni tvoja zasluga. In če mora Filip hoditi bos, ker ima revne roditelje, to ni njegova sramota, siromaštvo sploh ni sramota. Uboštvo mnogokrat človeka povišuje. Uboštvo človeka največkrat hropeni

po lepoti, umeva jo popolnejše, in srčno ljubi. Lepota pa je najvišja dobrota, ki nam je dodeljena. Ta lepota pa je doma samo v človekovi notranjosti, v njegovi duši, ki ni umrjoka. Kdor pa govori tako grde besede, kakor jih je govoril Ivan, nima lepote in ni lep deček. Zakaj zunanost in bogastvo ste postranski reči; lepa zunanost in bogastvo ste mnogokrat le navidezno lepi stvari.

»Poleg tega ste vsi dečki sinovi lepe domovine. Najlepše domovine sinovi ste, dečki. Naša domovina ima prekrasno polje, strme, visoke gore, ki ne izgine sneg z njih nikoli; ona ima veličastno morje. Četudi so nekateri bogati, drugi revnejši in tretji zelo revni, tedaj dragi dečki, je naloga naše lepote in njene harmonije, da to ublažimo. Kras in njegovo bogastvo naše domovine nam nalagata, da se ljubimo, da z blagim srcem in sočutjem pomagamo njim, ki nimajo vsega v obilici. Drug drugemu morate pomagati; ošabnost in zaničevanje mora izginiti iz vaših mladih src — potem šele boste vredni svoje lepe domovine. Potem boste lepi dečki. Zakaj domovini služiti morete šele potem, ako se medsebojno ljubite in zavladava vzajemnost med vami.

»Ti, Filip pa, ne bodi užalostan. Bil si priden deček doslej in takšen tudi ostani! Če se boš pridno učil, si boš s svojim znanjem, ki si ga pridobil v mladosti, lahko služil sebi in svojcem pošten kruh, beli kruh.«

zvane postaje za premog. V tem smislu je za Špance Ceuta, za Francoze Tanger velike važnosti in Nemčiji stremi za to, da se ji posreči pridobiti v enak namen Arislo (Mogador), južnozahodno od Tangerja. Političnim interesom se pridružuje gospodarski. Francija, ki je v posesti svoje alžirske kolonije imela najboljšje predpogoje, si je korak za korakom osvajala s svojo trgovino in industrijo celo Severno Afriko ter zlasti prodirala v neodvisni Maroko. Z gospodarsko močjo gre roko v roki politični vpliv in kmalu se je pokazalo, da je Francija na najboljši poti, osvojiti si Maroko ter tam proglasiti svojo gospodarsko samovlado, ki bi bila izključila konkurenco vseh ostalih držav.

Zato je že pred petimi leti prišlo do ostrega konflikta z Nemčijo, ki se je grozil razviti v vojsko. Na konferenci evropskih velesil v Algecirasu pa se je končno vendarle dosegel modus vivendi, seveda le vsled velikega pritiska od nemške strani, kateri je Avstrija tedaj pomagala kot »veren sekundant«. V Algecirasu sklenjena pogodba določa, da mora ostati teritorialna integriteta marokanske države nedotaknjena, nadalje da velja v gospodarskem ozirju za Maroko takozvana politika odprtih vrat, to je svobodne konkurence. Le nekatere politične predpogoje so bile sosednjima državam Franciji in Španiji pripoznane, predvsem organizacija varnostne službe, zlasti v pomorskih mestih. Te politične predpogoje je Nemčija vrhutega leta 1909 Franciji še v posebni pogodbi pripoznala.

Algeciraška pogodba ni odpravila vseh spornih točk iz sveta. Stara rivaliteta med Francijo in Nemčijo, tradicijsko sovraštvo na elaskih bojiščih tli pod pepelom »korektnih razmer« ter se pojavlja ob vsaki priliki. Kmalu so se tudi v Maroku pojavili dogodki, ki so izpremenili položaj ter omajali papirnate paragrafe algeciraške pogodbe.

Dežela nemirov, vstaj in notranjih bojov je Maroko že od nekdaj. Ta severo - zahodni kot Afrike je obljuden večinom od raznih nomadskih plemen, le redke so stalne naselbine. V Fezu kraljuje sultan, nikdar varen pred raznimi pretendenti, ki mu izpodkopavajo prestol v namenu, da ga sami zasedejo. Na ta način se skoraj avtomatično ponavljajo leto za leto notranji boji, ki ogrožajo trgovino in kupčijo, osebno varnost in varnost imetja, zlasti naseljenih Evropejcev. Tako tudi letos. Začetkom leta je izbruhnila vstaja nekaterih plemen, in proti sultanu Mulay Hafidu stoji pretendent Mulay el Zin. Iz raznih trgovskih naselbin so prihajale vesti, da se Evropejci boje najhujšega, in kmalu je počil glas, da so rebeli zavzeli glavno mesto Fez ter tam morili in ropali. Francija je v Alžiru sosedinja Maroka. Ona ima tam največje gospodarske in politične interese in tako se je odločila nastopiti aktivno ter s svojo oboroženo silo pacificirati od notranjih bojov razdejano marokansko državo.

S tem ukrepom pa je Francija storila usodepolen korak, katerega dalekošeznosti danes premeriti niti ne moremo.

Zloraba prižnice in spovednice.

Nepobitno dejstvo je, da so klerikaleci v zakup vzeli prižnico in spovednico.

Ivan je osramočen pobesil glavo. Nemo je gledal v tla.

»Dečki, sedaj pa vprašam: Ali je Ivan ravnal prav, ko je sramotil Filipa?«

Dečki celega razreda so vstali namah in zaklicali:

»Ne, ni storil prav!«

Dalje je vprašal gospod učitelj: »Ali je deček lep in dober, ki je ošaben in s svojo ošabnostjo žali svoje tovariše?«

Zopet so rekli dečki:

»Tak deček ni lep in dober!«

»Sedaj Ivan,« je nadaljeval gospod učitelj, »si slišal, kako so razsodili vsi tvoji tovariši. Sramuj se svojih besedi in prosi Filipa, da ti odpusti!«

Opoldne pri kosilu je Lovro povedal očetu, kar je slišal v šoli. Oče je rekel:

»Pohvaliti te moram, zakaj pametno si storil, da si povedal učitelju, kar se je zgodilo Filipu. Resnično so bile besede gospoda učitelja, da moramo lepoto in njeno dobroto nositi v svojem srcu. Zmisel za lepoto in čut dobrote dvigata človeka na stopinjo, ki je bogu najbližja. Srečni in zadovoljni smo lahko tudi že zaradi tega, ker smo otroci domovine, ki nas vsled svoje velike lepote tudi k temu cilju dviga. Velik je svet — to boš nekoč še spoznal in videl — mnogo, mnogo krasot in lepote hrani, toda vedno zopet nam srce zahrepeni po domovini, ki jo moramo ljubiti, zakaj krasnejše zemlje ni nikjer več.«

»Jutri opoldne, Lovro, privedi uboga Filipa k nam na kosilo.«

vednice, s pomočjo katerih delajo strankarsko politično agitacijo. Kdor je v zadnjem času pred občinskimi volitvami, ali pa tudi sedaj pred deželnozbornskimi in državnoborskimi volitvami le nekoliko poslušal razne fanatične, sicer pa precej slabe pridigarje po naših ljubljanskih cerkvah, se je moral prepričati o tej naši trditvi. Ljubljanske cerkve so postale agitacijski lokali, kjer se agitira za razne obkurne klerikalne kandidate, kjer se dela reklama za razne, v najstrovejšem tonu pisane klerikalne časopise, kjer se goni ljudi na klerikalne shode, kjer se kar direktno nabira s klobukom v roki za razne klerikalne, strogo politične sklade in fonde in kjer se razglasa bojkot zoper neklerikalne časopise, zoper neklerikalna gospodarska in druga podjetja. Če škofa mati vpraša svojega nedoraslega sinčka ali hčerko, kaj je slišal s propovednice, kjer se naj razlaga božja beseda, tedaj bo dobil iz nedolžnih ust prav gotovo odgovor, da se je govorilo o politiki, o volitvah. In vprašamo: ali se na ta način v cerkvi mladina vzgaja, ali se na ta način vsaja in srca ljudstva vzajemna strpljivost? Nedvomno ne! Cerkev je postala po zaslugi politikujočih duhovnikov vir vsega medsebojnega sovražstva, vir neudušljivih strasti, ki se kakor pogubno morsko valovje razliva po celi naši domovini ter uničuje naše najboljše moči.

Glavni propagator te zlorabe cerkve in njenih naprav je pa knezoškof Anton Bonaventura Jeglič sam. Torej oni cerkveni dostojanstvenik, ki bi moral po svoji vesti in svoji dolžnosti z vsemi, na razpolago mu stoječimi sredstvi varovati cerkev in s tem katoliško vero pred onečaščenjem. Tega pa škof Jeglič ne stori, temveč izdaja celo pastirska pisma, v katerih kar direktno poziva podrejenemu duhovščino, naj opusti s spovednicah, na prižnicah razlaganje božje besede in naj z vsemi sredstvi propagira klerikalno misel, klerikalno politiko.

Ljubljanski škof Jeglič je bil ti, ki je preganjal iz naših cerkva ono visoko ljubezen, ki tvori glavno in edino jedro krščanstva, ter jo nadomestil s sovraštvom, ki izvira iz razburkanosti političnih strasti.

Zastopniki napredne politične misli se ne boje tega agitacijskega delovanja politikujočih duhovnikov, ker so prepričani, da rodi to delovanje samo začasne sadove, ki se kmalu izpremenijo v nasprotje. V cerkvah, kjer se trajno goji politična agitacija, se porajajo najnižji instinkti, strast in sovraštvo, ki se polasta samo onih ljudi, katerih duševni nivo je še nizek in katerih značaj ni še samostojno razvit. Treznejše mislečemu človeku se taka ostančna politična agitacija po spovednicah in prižnicah stidi in gabi. In ker nima drugega sredstva, da ne mara poslušati te zlorabe cerkve in njenih naredb, tedaj se izogiblje cerkve.

Torej je prva zasluga ljubljanskega škofa ta, da je s svojo nepremišljeno politično agitacijo preganjal iz cerkva mnogo, mnogo versko prepričanih ljudi.

In če klerikalna stranka računa trajno z uspehi, katere je imela ravno v zadnjem času vsled svoje, naravnost ogromne in sistematizirane politične agitacije po cerkvah, se zelo moti. Človeški razum se popolnoma naravno razvija od generacije do generacije. In smelo smemo trditi, da bodo morda že sinovi in hčere tistih, ki se dandanes še dajo hipnotizirati od fanatičnih duhovnikov, posnemali tiste ljudi, ki vsled svoje duševne samostojnosti obsojajo politično agitacijo v cerkvah ter obračajo cerkvam hrbet.

Da do tega pride in priti mora, smo lahko prepričani, ker nas to že zgodovina uči. Češki narod je nedvomno kulturno in gospodarsko zelo razvit narod, nahaja se na oni razvojni stopinji, kjer ni več dovoljen za klerikalne ideje, ki nikakor ne odgovarjajo sedanjemu modernemu času. Sicer klerikaleci tudi v teh deželah poskušajo s svojo klerikalno propagando, toda le z malimi uspehi. Tudi med češkim narodom so klerikalni duhovniki začeli uvajati ono prakso, katere sedanjim duševni oče je škof Nagl in njegov pomagač p. Galen.

Pražki nadškof in kardinal Skrbenský pa pozna predobro duševni nivo češkega naroda in popolnoma dobro ve, da bi klerikalna agitacija po prižnicah in spovednicah med češkim narodom rodilo ravno nasprotje, kar si žele klerikaleci. Kardinal Skrbenský dobro ve, da v češkem narodu še ni popolnoma izumrla husitska kri. In ko je prišel zaupnik češke agrarne stranke Beneš h kardinalu ter mu povedal, da imajo duhovniki v cerkvah politične govore in da zlorabljajo cerkev v politične svrhe, tedaj mu je kardinal zatrdil, da mu ni znan niti en slučaj takih političnih propovedi. Dodal pa je pomembne besede: »Če bi pa duhovniki pridigovali namesto Kristovega evangelija politične programe in namesto božje besede oznanjevali s

prilike politične polemike, tedaj bi bi jas prvi, ki bi to prepovedal.«

In kardinal Skrbenský je ravnotako katoliški škof, kakor ljubljanski Jeglič, vendar pa praški nadškof in kardinal ter najstrožje oboja poenajanje ljubljanskega škofa Jegliča. Radovedni smo, če bodo imeli kranjski klerikaleci toliko poguma ter nastopili soper praškega nadškofa, kateremu je katoliška vera več, nego nikdar polni žepi posameznih klerikalnih voditeljev.

Mi pa pustimo dvjati razne klerikalne dervise po cerkvah, zakaj posledice, ki se bodo v doglednem času porajale iz te gnusne in za vero naravnost ponižujoče politične agitacije po cerkvah, bodo usodepolne za klerikalce in skoraj gotovo tudi za vero kot tako. In takrat bo marsikateri starejši duhovnik, ki je v svojih mladih letih grmel s prižnice in agitiral za razne Kregarje in Šusteršiče in Šukljete, klet one cerkvene dostojanstvenike, ki so mu velevali, da je zlorabljal spovednico, prižnico, cerkev in vero. Slovenski narod pa pojde preko tega in bo svoboden napredoval z duhom časa.

Politična kronika.

V par dneh se ima vršiti ministrski svet, ki se bo bavil predvsem z že gotovo brambno zakonsko reformo. Se-le potem bodo prosili za pred-sankcijo. Najbrže pojde honvedni minister k cesarju v avdicenco, ali se bo pa predložila pismena prošnja.

Pri poštni hravitnici se je včeraj vršila daljša konferenca z organi finančne uprave o načinu, kako naj se pokrijejo državne potrebe. Kakor se domneva, se bo v najkrajšem času odločilo, da dobi država 76 milijonov kontokorentnega predjuma.

Predsedstvo centralne zveze avstrijskih uradniških društev je bilo včeraj pri ministrskem predsedniku ter mu označilo žalostni položaj, v katerem se nahaja državno uradništvo zaradi rastočih draginje. Predsedstvo je prosilo, naj vlada začne s tozadevno akcijo. Vsa prazna uradniška mesta naj se takoj zasedejo. Vlada pa naj tudi v zmislu časovnega avanzmaja, ki ga vsebuje zakonska predloga, izvrši nova imenovanja. Nadalje je predsedstvo prosilo, naj vlada novemu parlamentu takoj predloži ureditve aktivitetnih dokladov ter zviša aktivitetne doklade za uradnike vseh razredov z aktivitetnimi dokladi. Ministrski predsednik je obljubil, da bo zadevo predložil ministrskemu svetu; potrebno pa je, pre-je se še dogovoriti s finančnim ministrom. Predsedstvo je bilo tudi pri finančnem ministru dr. Meyerju, ki je pa izjavil, da brez natančnega proračuna ne more dati pozitivnega odgovora.

Deželni predsednik Bosne in Hercegovine general Varešanin je demisioniral. Cesar je demisijo sprejel.

O albanski vstaji poročajo iz Soluna: Boji na turško - črnogorski meji v okolici Berane in Gušinja trajajo nadalje. Vstaji so porezali brzogajne žice v okolici Kulje in Kastritja, ravnotako pri Zerinu in Pesaru. Turki so baje vstaje pregnali. — Iz Rima poročajo, da je laški notranji minister izgnal pilsatelja Nikolaja Ivanaya, ki je že pod drugo leto nabiral za Albance zaveznike in denar.

Sultan je sprejel demisijo finančnega in naučnega ministra. Kakor se govori, je prejšnji finančni minister senator Naibay pripravljen, sprejeti finančni portfelj. V parlamentarnih krogih se govori, da hoče podati veliki vezir demisijo celega kabineta.

Francoški predsednik Fallières je prišel včeraj v spremstvu zunanega ministra Cruppija v Bruselj, kjer so ga z velikim navdušenjem sprejeli. Cruppij bo belgijski vladi predložil temeljne točke francosko-belgijske trgovske pogodbe.

V Petrogradu je pripravljala revolucionarna organizacija za prvi maj velike demonstracije. Policija je pa te priprave zasledila in je aretirala 15 kolovodov, med temi tudi hčer duhovnika Kolykovskega in več dijakov. Dobili so tudi vse tozadevno korespondenco.

Iz Berlina poročajo, da je v Mehiki še sklenjen mir. Tudi v Hamburgu so dobili enaka poročila. — Iz Tio Juana poročajo, da se je v ponedeljek vršila tam velika bitka. Vstaji so zavzeli carinsko poslopje in so popolnoma obkolili mesto.

Volilno gibanje na Sp. Štajerskem. V Konjicah je imel to ne-

Štajersko.

Roblekov shoda v Škofji vasi in Novi cerkvi. V nedeljo popoldne se je vršil shod naprednih kmetov v gostilni župana Vrečka v Arelinu (občina Škofja vas) pri Vojniku. Shoda se je udeležilo nad 80 volilcev. Govoril je narodni kandidat Roblek, domači posestnik Premšek in dr. Kandidatura g. Robleka je bila soglasno sprejeta. — Veličastna manifestacija za kandidata Robleka in napredno stranko pa je bil shod pri Novi cerkvi pri gostilni g. Lešnika. Došlo je nad 300 ljudi iz domače fare, potem iz Franklovega in iz Dobrne. Predsedoval je kakor v Arelinu veleposesnik g. Okorn. Govorili so ob velikanskem navdušenju Pikel iz Zalca, kandidat Franjo Roblek, Golavšek in dr. Kaj pomenja ta uspeh, kaže najbolje to, da je imel popoldne po maši neki dr. Hohnjec iz Maribora pri Novi cerkvi shod, ki se ga je udeležilo komaj — 20 ljudi. Istotako se je ponesrečil dr. Korošec shod v Zalcu, ki so ga klerikaleci skrivoma sklicali v Zupančevu sušilnico. Navzočih je bilo komaj 35 ljudi.

Iz Celja. Volitve v okoliški občini. V nedeljo popoldne se je vršil v občinski pisarni okoliške občine sestanek zaupnikov, na katerem se je govorilo o bodočih občinskih volitvah v Celjski okolici. (Pripomnimo, da ni bilo mnogo zaupnikov in agitatorjev narodne stranke, kakor tudi noben napreden časnikar povabljen na shod, kar je zelo obžalovati. Neki gospod si je celo dovolil prav neumestne napade na napredne liste in žurnaliste, kar je gotovo tudi lep preludij za volitve.) Vdostvo agitacije za volitve je zopet prevzel g. dr. Juro Hrašovec, ki je zadnjič pri tem delu pokazal neumorno pridnost in vestnost.

Iz St. Jurja ob J. Ž. Deželna kmetijska šola je izdala slov.-nemško letno poročilo. Skrbno sestavljena knjižica vsebuje zgodovino zavodove ustanovitve (štaj. zbor je sklenil ustanoviti slov. dež. kmetijsko šolo v St. Jurju po štiriletnem boju dne 23. marca 1907), statut in učni načrt šole in šolsko poročilo za leto 1910. L. 1910. se je vršil na zavodu desetmesečni tečaj za mladeniče (24 absolventov) in gospodinjski tečaj (15 absolventk). Knjižica opisuje končno gospodarstvo na zavodu in pa njegovo delovanje na zunaj, ki se je posebno kazalo v gospodarskih predavanjih g. ravatelja I. Belleta in strokovnega učitelja inženirja J. Zidanskega. Knjižica daje zavodu in njegovemu vodstvu najlepše spričevalo, obenem pa navaja kmečke starše na to, da pridno pošiljajo svojo mladino v to izvrstno urejeno šolo.

Iz Maribora. Krščanski socialci (nemški) so imeli v petek dne 5. maja zaupni sestanek, na katerem so sklenili, da ne postavijo v Mariboru niti števne kandidata, da ne spravijo Wastiana v nevarnost. Ker je znano, da so duševni in faktični voditelji nemških krščanskih socialcev v Mariboru slovenski duhovniki, je ta sklep tem bolj značilen.

Iz Celja. Shod socijalističnega kandidata Horvateka se je vršil v soboto zvečer »pri Kroni«. Ljudi se je mnogo nabralo; udeležili so se shoda tudi nekateri Slovenci in vsenemški davčni uradnik Gorinschek z enim omizjem svojih somišljenikov. Predsedoval je načelnik krajevni socij. organizacij g. Streicher. Socijalni kandidat vpk. učitelj Horvatek je prav dobro ob velikem odobravanju svojih somišljenikov razvil svoj program. Navzoči urednik »vahtarice« dr. Ballog je skušal motiti govornika, a se ga je energično spomnilo, da se je treba na volilnih shodih dostojno obnašati. Na to je govoril omenjeni Gorinschek, zagovarjal Malika in vsenemško idejo, dasi je mož z velikim tekom oves iz črnozlatih državnih jasl. Očital je socijalistom, da so izdali svoj program, ko so sklenili l. 1909 pri deželnozbornskih volitvah kompromis s Slovenci. G. dr. Koderman je na to zavrnil trditve, da bi se takrat sklenil kak kompromis med Slovenci in socijalisti; prvi so imeli voliti med socijalistom in nemškim nacionalcem; volili so socijalista Horvateka, ker je naprednjak in ker je pričakovati od njega več pravičnosti v narodnostnih zadevah, ko od zagrizenega nemškega nacionalca. Govori pa govornik slovenski, ker ve, da ga pretežna večina navzočih razume, tudi nemški občinski svetnik Gorinschek, s katerim sta sedela kot. Slovence skupaj na gimnazijskih klopetih v Mariboru. (Dr. Ballogh: Splošen smeh.) Soditi ti je, da bodo socijalisti dobili letos v Celju večje število glasov ko l. 1907. Nekaj bo odpadlo tudi na vsenemce, veld česar je upati, da se bo Marckhlova večina zelo stajala, če ne bo pri prvih volitvah že čisto skopnela.

Volilno gibanje na Sp. Štajerskem. V Konjicah je imel to ne-

deljo shod skupni slovenski kandidat za celjsko mestno in trško skupino g. Iv. Rebek. Volilci so se izrekli za njegovo kandidacijo. — V Studencih pri Mariboru je imel še precej dobro obiskan shod volilcev vsenemški protikandidat Marckhlov učitelj Schiefer iz Omureka. Shoda so se udeležili tudi Marckhlovci, vendar pa so bili Schieferjevi pristasi v večini in so obenem sklenili nezaupnico Marckhlu in nemškemu »Nationalverbandu«. — Mariborska »Straža« ve poročati čudovite reči o Koroševih in Hohnjecevih »shodih« v Zalcu in Novi cerkvi. O uspehih, ki sta jih ta dva mariborska kaplana proti Robleku na teh »shodih« dosegla, smo že poročali. Klerikaleci so se s svojim bombastičnim poročilom le osmehili. Zanimivo je, da se klerikaleci na svojih shodih še hvalijo s tem, da je njihov pristaz Pesko napadel in težko ranil naprednjaka Cokana, kateri je po tem napadu »slučajno« umrl. Častno zares za dr. Korošca, da se brati s takimi ljudmi.

Sv. misijon. Zadnji teden v aprilu smo v Stopereah obhajali sv. misijon. Prišli so trije misijonarji, lazaristi iz Celja, ter nam pridigovali dolgih 8 dni po trikrat na dan. Največ pozornosti so vzbujale pridige misijonarja Krivca. To je mož z vedenjem »tulečega dervisa«. Na javni cesti je pričo več gledalcev, med katerimi so bila lepa dekleta, za mladim učiteljem, ki ga je prav prijazno pozdravil in ki mu je popolnoma tuj, osle in jezik kazal, misleč s tem učitelja v zasmeh spraviti. Pridigoval je zelo glasno in povedal mnogo in po neumnosti in neresnicah presenetljivega. Vsak hip je svignila strela iz njegovih blaženih ust. Skoda bi bilo teh bliskov in gromov, da ostanejo samo v ušesih primeroma maloštevilnih spokornikov. Zato si dovoljujemo jih občinstvu objaviti. Pridigoval je torej misijonar Krivec. Bistvo je bilo: »Kaj je smrtni greh? Smrtni greh je v prvi vrsti, ako bereš umazane liberalne liste »Slov. Narod«, »Narodni list« in »Štajerca«. Če mlado devo zapelješ, ali brata ubiješ je že tudi greh pa ne tolik. Liberalni časnik čitati pa je eden izmed najhujših grehov. Ti listi nimajo drugega namena, kakor obrekovati in psovati duhovnike ter jim nasprotovati. Zato ne more duhovnik nobenemu bralcu in zlasti ne naročniku »Slov. Naroda«, »Narodnega lista« in »Štajerca« odvzeti dati, dokler se tem listom ne odpove. Kdor hoče zveličanje doseči, naj takoj odstrani e brezbožne časnike iz svoje hiše. Naj se pa tudi izogiblje onih, ki te enje razširjajo. To so na kmetih liberalni učitelji. Pohlevni kmet ima učitelja za gospoda. Toda učitelj ni gospod. Gospoda na zemlji sta samo dva. Prvi gospod je duhovnik kot božji namestnik. Drugi gospod pa si ti kmet. Vsi drugi pa, učitelji in uradniki so samo pijavke, ki žro kmečke žulje. Zato bodite kmetje pametni in volite v naprej le take moze, ki vam jih vaši duhovniki priporočajo. Leti so vaši pravi duševni voditelji. Leti imajo srce za vas. Ne poslušajte zapeljivcev, liberalnih učiteljev. Ti vam vsiljujejo za poslance le take moze, ki bi jim pri oblastih izposlovili velike plače, katerih učitelji ne zaslužijo. Ze sedaj imajo mnogo prevleke plače. Kaj dela učitelj? Par ur presedi v šoli. Potem hiti v krčmo. Tam bere liberalne časnike in obrekuje duhovnike. Vneti so učitelji le, kadar mečejo križ in Boga iz šole. V verskih rečeh so bolj nevedni, kakor najbolj zabiti gorjane. Sicer pa so kot liberalci strup človeške družbe. Zakaj je Juda Iskariot izdajalec postal? Ker je med liberalce zašel. (Opomba: Sveto pismo pa pravi, da je med klerikalne farizeje zašel.) In taki brezbožni, neuki ljudje vzgojujejo vašo krščansko dečo in vi jim še debelo plačujete. Leto ima 365 dni; učitelj pa ima na leto 300 dni počitnic. V jeseni dva meseca, vsako nedeljo, vsak praznik in četrtek. Ti kmet pa imaš velike dače in raztrgane hlače, učitelji pa za svoje lenarjanje prejemajo velike plače itd. V drugi pridigi je Krivec zopet prestrašil stare tercijalke. Očital jim je, da prepogosto in brez potrebe duhovnike s svojo spovedjo nadlegujejo. Naj v naprej b kakemu naprednemu učitelju pojdejo na spoved. Za take starke (sic!) ze učitelj velja za spovednika. Nasprotno pa je mlada dekleta (sic!) zelo ljubeznjivo vabil, naj pridejo k njemu razkrivat tajnosti svojih src. Ubogljiv mladenke so se zares zbrale okoli Krivčeve spovednice. Kakor običajno je morala posamezna čakati, da pride vrsta na njo. Kratile so si dolg čas s tem, da so štele kolikokrat je Krivec iz spovednice polknul na čakajoča dekleta. Na bujna in zala je pogledal seveda večkrat, na manj zale samo enkrat. Število teh pogledov velja sedaj za merilo mladenkine lepote. Nikakor pa pobožnim dekletom ni ugajalo, da med tem, ko je kateri njegov tovariš pridigoval, Krivec ni v cerkvi ostal. Brž so zapadle, da se

je tačas okoli naših lepih kramaric mraz. Pravilo so kramarice potem, da jim je tako razgledne kralje, da so morale zadržati. Končno pa vse to kar tukaj poročamo ni nič novega. To je stara klerikalna pesem, da si vseskozi krivica. Pojasniti je le treba, zakaj je Krivec s tako iskrenostjo na masne učiteljske plače in velike kmečke dače opozarjal. Kakšne so učiteljske plače, ve vsakdo. V Stopercih niso večje nego drugod. Cesarska in deželna dača pa sta tukaj zlasti letos zelo nizki (radi lanske toče.) Pač pa preti tukajšnjim faranom, vključno velikemu pomanjkanju, ki ga vsled slabe letine trpe, huda cerkvena dača 18.000 kron za približno 200 davkoplačevalcev. Župnik Keček je namreč lanske leto pnetil cerkev razširiti in z drago cenami freskami poslikati. Ko je župnik Keček v cerkvenem skladnem odboru staval predlog za razširjanje cerkve, je odbornikom zagotavljal, da ne bodo stroški 3000 K presegli in k tem 3000 K bo cerkveni patron polovico prispeval. Odborniki so verjeli ter župniku prenovljenje in razširjanje cerkve dovolili. Ker pa račun 18.000 K iznaša, se sedaj med davkoplačevalci veliko ogorčenje kuha. Č. gospod dekan Salamun je sam priznal, da je Keček z luksurjantnostjo Stopercanom hudo krivico storil. Vinogradi še ne rodijo in drugih denarnih virov niso farani nimajo. Živine tačas tudi ni. Keček mora to sam sprevideti. Gotovo pa je, da se davkoplačevalci boji, zato je staroselne Nerona posnel. Naročil je misijonarjem, naj ljudi proti učiteljem nasčujejo, njega pa naj kolikor mogoče operejo. In Krivec mu res ni ničesar dolžan ostal.

Dr. Benkovič prosi barona Moscona pomoči. Pred 4 leti je dr. Benkovič kandidiral v brežiškem okraju proti baronu Mosconu, zoper katerega se je poslužil vseh le mogočih agitacijskih sredstev. Obljubil je kmetom več nego more socialni demokrat obljubiti, namreč, da bode dosegel, da se graščine razdelijo med kmete in sicer tudi barona Moscona veleposestvo v Pišecah. In letos, ko vse kaže, da je moč zaigral vse zaupanje v svojem volilnem okraju, se je obrnil na svojega protikandidata barona Moscona z milo prošnjo za pomoč. To je prezanjivo. Moč, ki je radikalnejši nasprotnik veleposesti nego načeloma kak socialni demokrat, prosi istega veleposestnika, kateremu je hotel posestvo vzeti, za pomoč proti socialnemu demokratu. Proti napredni stranki se ne bode treba boriti, ker ne pride v poštev, pravi oni dr. Benkovič, ki si je danes že lahko v svesti, da dobi manj glasov nego napredni kandidat, ako bi bile volitve že danes in ne šele čez mesec dni! Da se more svet prepričati, česa je dr. Benkovič sposoben, prijavimo vsebino njegovega pisma baronu Mosconu z dne 20. aprila t. l. doslovno:

Cilli, am 20./4. 1911.

Euer Hochwohlgeboren!
Hochverehrter Herr Bezirksobmann!

Wie E. H. W. bekannt, ist meine Reichsratskandidatur im 29. Wahlkreise von neuem aufgestellt worden, obwohl ich aus Gründen persönlicher Natur widerstrebte. (Grozde prekle!) Ich habe die Kandidatur angenommen, da meine Resignation in diesem Stadium als eine Flucht erscheinen würde, obwohl ich dazu keinen Anlass finde. (Rajši bode 13. junija častno — padel!)

Im bevorstehenden Wahlkampf wird es sich nur noch um den Kampf der Agrarier, deren stärkster Repräsentant unsere Partei in diesem Wahlkreise ist, gegen die Sozialdemokratie handeln. Die Sozialdemokratischen Stimmen haben nämlich in Trifail stark zugenommen, — eigentlich Arbeiterstimmen, welche zum grossen Teile auf christlichsozialer Grundlage organisiert sind; aber auch unserer Wählerzuwachs ist insbesondere im Tufferer Bezirke sehr stark. — (Torej, čemu pomoč barona Moscona!)

Abgesehen davon, dass nach einlangenden Berichten eine Stichwahl überhaupt nicht zu erwarten ist, kommt in dieselbe ohne Zweifel nicht mehr ein liberaler Kandidat, dessen Aufstellung übrigens noch nicht sicher ist, sondern nur der Soz. demokr. (Tako je, ne pride pa v poštev dr. Benkovič!)

Angesichts dieser Sachlage ist es Pflicht aller agrarischen Elemente, sich zusammenzuschliessen, um das Vordringen der Sozialdemokratie abzuwehren. — (In iznebiti se denuncijanta dr. Benkoviča!)

Ich erlaube mir daher, auch an Euer Hochwohlgeboren mit der höflichen Bitte heranzutreten, angesichts der geänderten Sachlage meine Kandidatur fördern und unterstützen zu wollen. (Kje si, ponosna Kmečka zveza, vajena zmage!)

Gemeinhin den Ausdruck der vorzüglichsten Hochachtung vom Euer Hochwohlgeboren ergebensten
L. Abg. Dr. Ivan Benkovič (l. r.)

Opomba: Toda pred 4 leti je izdal dr. Benkovič letak: »Baron Moscon, Vi se trudite zastoj.« Zato danes pravi baron Moscon dr. Benkovič: »Prijetelj, truditi se zastoj!« Enako pravijo — volilci.

Drobne novice. Iz Celja nam poročajo: Danes popoldne se je vršil tu ob mnogobrojni udeležbi pogreb pokojnega učitelja na meščanski šoli Martina Novaka. Bil je star 68 let. Zapustil je vdovo z 8 otroci. — Poletni tečaj za sadje in vinorejce se vrši na mariborski vinorejski šoli od 6. do 10. junija. Pogoji običajni, prijave ravnateljstvu. — Pri naborih v Konjicah je bilo od 460 nabornikov potrjenih 65. — Nezgoda na železnici. Hlapec Anton Novak je prišel te dni med Sv. Lovrencom in Breznom s konji približno železnice. Stroj poštne vlake je enega konja zgrabil in ubil, drugega pa težko ranil. Hlapec se je mogel še pravočasno rešiti. Posestnik ima 1500 K škode. — Prestavljena sta davčna asistenta gg. Ignac Žnidaršič iz Ljutomera v Weiz in nemškutar Anton Urschitz iz Ormoža v Ljutomer. — Porotno sodišče v Celju prične zasediti prihodnji ponedeljek. Na vrsto pridejo sledeči slučaj: 15. maja: Jože Černelč, delavec, Ivan Sibilja, železniški čuvaj in Miha Černelč, obh. ubože, vsi iz Zakota pri Brežicah zaradi ponarejanja denarja. — 16. in 17. maja: Franc Plautstener in Anton Blažević, postopač, zaradi umora in tatvine. — 18. maja: Anton Jevšenak in Elizabeta Hraštak iz Gradišča zaradi tatvine.

Iz Laškega trga. Pri obnem zboru laške okrajne bolniške blagajne so bili v načelstvo izvoljeni skoraj sami Slovenci. Pripomogli so k temu zlasti vrli narodni Trboveljčani. Med nemškutarji vlada seveda silna jeza.

Volitve v gornjeradgonski okr. zastop se se ne morejo vršiti, ker namestnija še ni rešila slovenskega ugovora proti volilnemu imeniku. Vsled povzdiga Gornje Radgone v trg je velika nevarnost, da preide zastop v nemškutarske roke. Ako se bode Roškar s svojo stranko tako obnesel kot pri Sv. Lenartu ob priliki občinskih volitev, bo šla trda. Da klerikalci ni v okraju za složno postopanje, to so pokazali pri obnem zboru gornjeradgonske posojilnice. Posledice zato tudi niso izostale.

Koroško.

Neznanega utopljenca je našel inženir A. Gottlieb v Dravi v bližini Pesje vasi. Truplo je bilo popolnoma slečeno. Bil je odraslen moški, velik 176 cm in star približno 45 let.

V pijanosti utonil. Pri Prevaljah so našli v tamošnjem potoku utopljenega 60letnega milarja A. Reinwald. Moč se je preveč napil, zašel v noči s pota in padel v narasli potok.

Boj s cigani. Na polju blizu Toplice se je utaborila večja tolpa ciganov. Kmetje so bili seveda radi tega nejevoljni, ker cigani niso samo po bližnjih vaseh nadležno beračili in kradli, marveč so delali tudi veliko škodo po polju in travnikih. Pohodili so vse pomladanske nasade in pasli po travnikih svoja kljuseta. Poizivali so jih kmetje opetovano, da naj odidejo. Toda ciganom je tam ugajalo in vsi pozivi, da bi odšli, so ostali brez uspeha. Ko so jih hoteli okoličani s silo odpraviti, se je vnel med njimi in cigani pravi boj z nožmi in koli. Trdovratno so se držali cigani in več od njih, kakor tudi kmetov je ostalo na bojišču težko ranjenih. Ko so prišli na pomoč orožniki, so cigani razum enega, ki je obležal, pobegnili v gozd, ženske in otroke pa so pustili na mestu. Ostalo cigansko tolpo so odpeljali orožniki v Beljak, ranjence pa v bolnico. Cigane so nastanili v Beljaku sredi mesta ob Dravi, vsled česar se meščani silno pritožujejo. Ti pa ostanejo kljub temu toliko časa tam pod varstvom orožnikov, dokler ne polove vseh možkih ciganov, ki so po boju ob prihodni orožnikov pobegnili. Ker se cigan rad vrača k svojcem, se bode pri zadostni pazljivosti oblasti bržkone tudi kmalu posrečilo jih poloviti.

Napačno poročilo. Neki celovški list je poročal iz Beljaka, da je tovrstni vlak povozil hčerko učitelja Bega. V tem smislu smo tudi mi včeraj poročali. Toda ta vest se je izkazala za neresnično. Res se je igrala deklica s svojo tovarišico na železniškem tiru in je prav malo manjkalo, da se ni ponesrečila. Posrečilo se ji je uiti nesreči zadnji moment. Iz strahu pa je deklica nekaj časa okrog blodila. Ker je niso mogli nikjer najti, se je domnevalo, da je prišla pod lokomotivo in je truplo ostalo kje med kolesi.

Pravočasna rešitev. V globoki vodni nabiralnik električne tovarne v Voljeh vasi je padel 9letni sin tamošnjega trgovca Franca Frauenwallnerja. Deček se je sicer obdržal nad vodo. Ni pa se mogel upreti moč-

nemu toku, ki ga je gnal proti globokemu jezu. Kakih 100 korakov oddaljenega od jeza ga je zagledal monter A. Leitner. Skočil je hitro na jez, pomolil mu s mosta drog, s pomočjo katerega je spravil dečka z nepopolnoma utrujenega z velikim naporom srečno na suho.

Zlata poroka. V bližini Volje vasi sta obhajala posestnika Franc in Marija Teng 8. t. m. zlato poroko. Oba sta še čvrsta in krepka. Imela sta 10 otrok, 6 dečkov in 4 deklice. Živi še pet sinov in 2 hčeri. Isti dan pa je obhajal tudi sin Ivan svojo poroko s hčerjo posestnika Halbrainerja. To je dvojno slavlje, ki se le redko pripeti kakim rodbini.

Primorsko.

Narodno-napredne kandidature na Goriškem. Na shodu zaupnikov narodno-napredne stranke v Gorici, katerega se je udeležilo kakih 150 zaupnikov z vseh strani, so se javno razglasili sledeči kandidati. Kras in Ajdovski okraj, ki volita skupaj in kjer je kandidiral pred 4 leti Strekelj, je postavil za svojega kandidata na shodu v Stanjelu dr. Gustava Gregorina. V goratem delu dežele je bil poslanec dr. Anton Gregorič, ki kandidira tudi sedaj, njemu nasproti postavi za kandidata narodno-napredna stranka Andreja Vrtovca. V goriškem sodnem okraju, kjer je bil poslanec Fon, kandidira narodno-napredna stranka Frana Kocjančiča. Vse te kandidature so bile od zbranih zaupnikov z navdušenjem sprejete.

Goriški klerikalci že zlorabljajo cerkev in spovednice v volilne namene. Posebno so se vrgli na Gregorinovo volilni okraj. V Šmarjah je spovedoval pater Jožef iz kapucinskega samostana v Sv. Križu. Za grehe je rekel mozem, naj kar na kratko povedo, to ni nič, glavno mu je bila agitacija za klerikalnega kandidata dr. Stepančiča. Grozil je s pekлом in grehi, rekel da bodo cerkev podrli in masnike pobili, če bodo izvoljeni liberalci. Naletel je bil politični kutar na dva moža, ki sta mu povedala, da se v spovednici ne spodobi kaj takega, da sta se prišla spovedat, ne poslušat njegovo nemno politiko ter sta ogorčena odšla od spovednice.

Mazzinianski kandidat v Gorici. Tudi Mazziniani v Gorici so postavili svojega kandidata. Z Usajem niso zadovoljni, zato so postavili za svojega kandidata nekega Diomeda Benka iz Trsta.

Volilni boj v Istri. Huda prede Italijanom v Trstu zaradi bližajočih se volitev. Strah neodrešenih je našel svoj odmev tudi v »Arbeiterzeitung«, ki prinaša iz Trsta dopis, ki pravi, da je puljski mandat za Italijane izgubljen. Res ni ta skrb Italijanov popolnoma neopravičena in kaj lahko se zgodi, da bodo Italijani iz Istre zastopani v prihodnjem državnem zboru samo po dveh poslancih. Pri volitvah leta 1907 je dobil namreč dr. Rizzi 3332, dr. Laginja 3198 in socialni demokrat Martin 1242 glasov. Pri ožjih volitvah so odločili socialni demokratje v prilog dr. Rizzi. Letos pa so razmere za Hrvate mnogo ugodnejše, kakor so bile leta 1907, poleg tega pa je že popolnoma gotovo, da socialni demokratje pri ožjih volitvah ne bodo več volili dr. Rizzija. Na delo tedaj, vsaka ura je dragocena!

Nož. V sobotni noči sta se sprla v Rocolu v gostilni Gregorja Zidarja 36letni brezposelni voznik Rudolf Luin in natakar Josip Gerdol. Kmalu sta si segla tudi v lase in Luin je zadal natakarju več ran z nožem, med njimi tudi eno v vrat. Gerdola so odpeljali v bolnišnico.

Sraka. Fran Medved, stanujoč v Trstu v ulici Belvedere št. 39 je vzel v službo 68letno Magdaleno Murko iz Rogate, ker mu je zbolela žena. Starka pa je porabila to priliko, da je svojim delodajalcem ukradla več perila in obleke, kar je vse potem zastavila. Ko so jo stavili zaradi tega na odgovor je seveda tajila, g. Medved pa je spoznal zastavljene stvari kot svojo last, vsled česar so tatinsko starko spravili na čarso.

Tat in prikrivalec. V garaži firme Faccanoni v Trstu v Openski ulici so aretirali predvčerajšnjem 44letnega brezposelnega fakina Ivana Stellona, doma iz bližine Benetk, ker je bil ukradel bronasti točaj za avtomobil, vreden 103 K in ga prodal kramarju Ivanu Pacorju v ulici Roschetto št. 26 za 8 K. Pri tem kramarju so našli razven tega tudi 24 bronastih zapon, lasti državne železnice. Tudi Pacorja so obdržali za mrežami.

Nedeljka zabava. Ivan Škerjano, 26letni dninar iz Materije in Anton Vrč, 28letni dninar iz Sežane, sta bila prednočjem aretirana v Tretu na polju S. Giacomo na zahteva težaka Emila Jejčiča iz Ajdovičine, ki je imel prepis z obema, nakar sta ga ta dva vrkla na tla in ga s nožem ranila na cencih.

Od doma je odšel, Dvanaajstletni deček Josip Čoker je zapustil te dni svoje starše, stanujoče v Trstu v ulici Antonio Caccia št. 5, I. nadstropje. Deček je imel na sebi črn jopič mornariškega kroja, sive hlače in je bil bos. Kdor bi dečka slučajno videl, naj ga pripelje k roditeljem.

Pogreša se 26letni sobni slikar Evgen Zidar, ki se od predvčerajšnjega dneva ni več vrnil na svoje stanovanje v Trstu. Ker je Zidar nevraštenik in je že večkrat govoril o tem, da si bo vzel življenje, ni izključeno, da je izvršil samomor.

Poveljnik vojne mornarice v Trstu. Včeraj ob 10. dopoldne je dospel iz Pirana v Trst poveljnik vojne mornarice grof Montecuccoli na jahti »Lacroma«.

Volilni shod narodno-napredne stranke

se vrši

v četrtek, 11. t. m. ob 8. zvečer v »Mestnem domu«.

— Somišljeniki, vsi na shodi!

Dnevne vesti.

+ Gregorič ali Reisner? Prihodnji teden bo deželnozbornski volitev v Ljubljani. Volilec ljubljanskim se pač ne bo težko odločiti, komu bode dal svoj glas, ali dr. Gregoriču, ki ga lastna stranka tako malo ceni, da ga že desetletja kandidira samo tam, kjer napreje, da bo propadel, ali prof. Reisnerju, ki ga je postavila narodno-napredna stranka za kandidata. S prof. Reisnerjem dobi Ljubljana nadarjenega in agilnega zastopnika, deloljubnega in energičnega poslanca, ki ima voljo in vse zmožnosti za dobro in uspešno zastopanje koristi ljubljanskega mesta. V deželnem zboru so razmere take, da morajo biti ljubljanski poslanci složni in edini v vseh svojih nastopih, sicer je mesto ljubljansko izgubljeno. Ljubljanski poslanci morajo pripadati vsi napredni stranki, kajti če bi le en sam pripadal stranki sovražnikov ljubljanskega mesta, bi bilo vse na mah izgubljeno in kakor zrel sad bi Ljubljana padla v krepelj klerikalizma. Kaj bi klerikalci in Nemei dali, če bi mogli doseči, da bi vsaj enega klerikalnega poslanca v Ljubljani spravili na površje in s tem razbili slogo in solidarnost med ljubljanskimi poslanci ter onemogočili skupno in složno obrambo ljubljanskih interesov pred klerikalnimi naklepi! Če ljubljanski volilci uvažujejo samo to, da zahteva življenjski interes ljubljanskega mesta, da ljubljanski deželni poslanci pripadajo vsi eni in isti stranki in da postopajo vedno složno in v soglasju, potem se morajo vsi, ki niso udarjeni s slepoto, odločiti za narodno-naprednega kandidata prof. Reisnerja.

+ Gregorič in draginja. Dr. V. Gregorič je eden tistih srečnih ljubljanskih prebivalcev, ki draginje ne obetajo dosti. Kaj je mar dr. Gregoriču, če velja bržlica pol krone več ali manj. Še ne zveni se za to. V teh časih, ko tare draginja ljubljansko prebivalstvo, ko je vse tako drago, da se ljudje kmalu do sitega ne bodo mogli najesti, pa se dr. Gregorič celo kot kandidat za deželni zbor ne zveni za draginjo. Kdor v Ljubljani kandidira, bi moral vendar pred vsem obljubiti, da se bo z vso vmeno vojskoval zoper vse, kar store klerikalci proti ljubljanskemu mestu in zlasti tudi proti vsemu, kar store, da rase draginja. Toda dr. Gregorič se tudi kot deželnozbornski kandidat ne zveni za draginjo. Saj bi bil morda na shodu v »Unionu« kaj obljubil, česar bi kot poslanec klerikalne stranke seveda ne smel izpolniti, a klerikalci mu še tega niso dovolili. In tak moč naj postane ljubljanski poslanec?

+ Ali Šuklje beži? O aferi prošta Elberta in deželnega glavarja Šukljeta je »Slovenec« snoči priobčil zvito in zasukanico, v kateri je namignjeno, da Šuklje ne bo tožil prošta dr. Elberta. Seveda tako poceni se ta zadeva ne bo spravila iz sveta, naj se Šuklje še tako boji dokaza resnice.

+ Za redno delovanje novega občinskega sveta. »Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj« je imelo v nedeljo občni zbor, na katerem se je soglasno sprejela ta - le resolucija: »Zborovalci, zbrani na obnem zboru »Gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj« v gostilni g. Šarca dne 7. maja 1911, obsojajo, da se zavlačuje vladanje vladnega komisarja na ljubljanskem magistratu in preprečuje redno delovanje novega občinskega sveta. Zato pozivajo o. kr. vladu, da dotični neutemeljeni rekurz proti občinskim volitvam takoj savrne, ker ima ta rekurz same namen, ob-

držati nenormalne razmere v mestni upravi, ter da poskrbi, da se redno delovanje novega občinskega sveta ljubljanskega prebivalstva takoj prične.« — Ako bi bil baron Schwarz nepristranski in bi mu bilo res mar za redne razmere na ljubljanskem magistratu, bi to resolucijo gotovo v vsakem oziru upošteval. Tako pa si ni delati upov, da bo kaj zalegla.

+ Poslanec dr. Trešić - Pavličić proti dr. Šusteršiču. »Agrarier Tagblatt« priobčuje razgovor z dalmatinskim poslancem dr. Trešić - Pavličićem. V tem razgovoru se je dr. Trešić dotaknil tudi stališča dalmatinskih poslancev nasproti dr. Šusteršiču in njegovi stranki. Rekel je med drugim: »Ako bi klerikalci odvzeli drugim strankam več mandatov, bi Dalmacija v parlamentu sploh nič več ne štela ne glede na to, ali bi naši poslanci šli z vlado ali proti njej. Zakaj v tem slučaju bi imel dr. Šusteršić večino Jugoslovanov za sabo in kaj bi to pomenilo, je razvidno že iz dunajske vesti, da je dr. Šusteršić sklenil z vlado pogodbo, da bo vlada podpirala njega pri volitvah, on pa njo v parlamentu. Toda, če s »Hrvatsko stranko« koalirane skupine izvajajo zmago nad klerikalci in če se njihovega klubu pridruži še po en poslanec iz Trsta, Goriškega in Kranjskega, kakor je pričakovati, potem je gotovo, da bo Šusteršičev klub mnogo izgubil na svojem pomenu. Dr. Šusteršič je računal s tem, da se mu bo posrečilo iztrgati naprednjakom na Kranjskem vse, nam v Dalmaciji pa pretežno večino. Toda v tem računu se je čisto gotovo posno ustel.«

+ Klerikalci v Krakovu. Udeležniki klerikalnega izleta v Krakov sami med seboj niso edini, ali je imel krakovski izlet kak pomen, ali ni imel nobenega. Dr. Lenard je v snočnem »Slovenec« na prvem mestu popisoval na dolgo in široko, kako se je vsa stvar pripravljala, sicer pa je bistvo njegovega besedilca, da vse skupaj ni bilo nič. Na tretji strani snočnega »Slovenca« pa se je razkorčel drug udeležnik krakovskega izleta in temu se sanja, da je bil krakovski izlet nekaj strašansko imenitnega in važnega. In ker mu tega neče nihče verjeti, psuje kar se da.

+ Napredno politično in gospodarsko društvo za poljanski okraj naznanja svojim članom, da se vrši redni občni zbor prihodnji četrtek, dne 18. maja in ne — kakor je bilo prvotno določeno — dne 11. maja. — Odbor je sklenil, preložiti občni zbor zaradi shoda narodno-naprednih volilcev, ki se vrši ta četrtek v »Mestnem domu« in na kar se poljanski somišljeniki posebej opozarjajo.

— Napredek v deželni bolnišnici. Čim je stopil dr. Drganec na mesto dr. Šlajmerja, je začel takoj z važno reformo. Vodila ga je pri tem misel: če so bolniki že izgubili znamenitega zdravnika dr. Šlajmerja, naj doka vsaj kak »priboljšek«. In res, dobili so — altarčke in vžgalice za obmeje Slovence. To je reforma, ki jo je upeljal dr. Drganec. Če že nimajo bolniki več dr. Šlajmerja in se morajo zadovoljiti z dr. Drgancom, naj se pri altarčkih tolažijo z vžgalicami za obmeje Slovence.

— Mednarodna tekma v Turinu. Sklep prijavnega roka dne 5. t. m. izkazuje za mednarodno tekmo v soboto, dne 13. maja sledeče prijave: Angleži, Belgijci, Čehi, Francozi, Holandi, Hrvati, Italijani, Luksemburžani, Madžari in Slovenci. Vsi ti narodi se zanesljivo udeležijo tekme, ki bo po številu prijavljenih vrst in po kvalitativni tekmovalce sodeč, največja, a tudi najtežja izmed vseh sedanjih mednarodnih telovadnih tekem. V zvezi s to tekmo se vrši od 11. do 14. maja zlet laških gimnazistov, katerega poseti francoska gimnastična federacija z več kot 1000 gimnasti. Pri tekmovalstvu gimnazistov nastopi 865 društev s približno 30 tisoč telovadci. — Vsi stroški so preračunjeni na 1.000.000 lir, katere plača razstavni odbor in turinska občina. Zlet in mednarodno tekmo je pripravil zletni odsek, na čelu mu prof. Pagliardi, celi dve leti. Zgradil se je v to svrhu krasen ogromen stadion za 50.000 gledalcev, kjer bodo tudi tekmovali pod protektoratom laškega kralja in kraljice evropski narodi za prvenstvo v telovadbi. Kako ogromno delo je imel zletni odsek, kaže poslovanje dveste pisarne, kjer je že eno leto nastavljenih 22 uradnikov, za rešitev ogromne korespondence (100 brzojavov in 500 pism na dan) iz vseh krajev Evrope. Slovensko Sokolstvo čaka v soboto težak boj; že naša udeležba na tako težki mednarodni tekmi, ki ponese tudi slovensko ime širim svetu, je za nas častna in priča o smotrenem delu slovenskega Sokolstva.

— Francišek Peršl. V deželni bolnici je včeraj po dolgotrajni bolezni preminil šele 34 let stari o. kr. razunski asistent g. Francišek Peršl, sin pred letom dni umrlega o. kr. nadgeometra v p. Pokojnik je bil po ljubljani znan po svoji prijet-

ni družabnosti in veseli dovornosti. Zaprta vdova in tri nedoročene otroke. Bodi mu prijazen spomin!

— Umrla je v Ljubljani v Eliza- betnem sanatoriju gđ. Rozika Mo- horič. P. v m.

— Skušnjava Tomaša Krmež- ljavčka. Včeraj smo priobčili konec prvega dela tega lista. Drugi del priobčimo čez nekaj časa.

Razpisana srednješolska mesta. Od 18. aprila do 7. maja so bili izda- ni sledeči razpisi: **Klasična filologi- ja:** Gradec (II. g., L. Gr. d., 2. VI.). — **Moderna filologija:** Dunaj VII. (g., D. I. gr.), Dunaj VIII. (r., Fr. D.), Dunaj VII. (r., E. D.), Litomerice (g. D. I. gr., 27. V.). — **Historična skupina:** Praga - Novo mesto (g., 27. V.). — **Mat. fiz. skupina:** Dunaj VII. (g., M. NL., 10. V.), Dunaj VIII. (r., M. NL., 10. V.), Kraljevi Vinogradi (g. M. NL., 17. V.). — **Prirodopisna skupina:** Gradec (uč. Ng. m. nl., 30. V.). — **Risanje:** Inomost (r., asist. m., 30. V.), Dunaj II. (realg., 15. V.). — **Na deželnih dolencavstrijških za- vodih** (prošnje nasloviti: Deželni od- bor, Dunaj I., Herreng. 13); Baden (realg., I. m. ng. in T., 20. V.), St. Pölten (dež. trg. št., 2 mesti za trgov. stroko, 20. V.), Stockerau (realg., M. NL., 20. V.), Waidhofen (r., Fr. D., 20. V.). — **Kratice in znaki kakor na- vadno.**

Nesreče. 63letni dninar Valentin Vrečar v Brezovici je padel z lest- ve ter si razbil nosno kost. — V vev- ski papirnici je vtaknil neki delavec po nesreči roko v neki stroj ter si jo je zmečkal.

Težavna aretacija. Pred par dne- vi je prišel h gostilničarki Franciški Pečnik v Mengšu samski mizar Fran Samjen ter ji ponudil divje- ga zajca. Ker se je zdel gostilničarki možakar sumljiv in je vedela, da je tatinski lovec, je obvestila o tem orožnike, ki so tudi hitro prišli. Sam- jenu pa ni bilo prav, da bi se orožni- ki mešali v njegovo kupčijo in ni ho- tel povedati ne svojega imena ne od kod ima zajca. Tudi z nasilnostmi je začel, skočil je v enega izmed oro- žnikov in ga hotel vreči na tla. Drugi orožnik je moral še priti na pomoč, da so Samjena užugali in uklenili. Tudi ko so ga odpeljali, je skušal Samjen delati orožnikom kar največ neprikl.

Intermezzo v draginji. Draginja je že legla na sleherni stvar, da si človek ne more kupiti belega kruha, dišeče pečenke, novih hlač ali kar- sižehod. V enem oziru se pa že obrača na boljše. V izložbah katoliških tis- karn in tudi v novomeški je mala brošurica, v kateri agitirajo kapu- cini na Reki za nabiranje denarja za novo cerkev, ki jo hočejo sezidati Lurški materi božji, češ, ker je to željo sporočila Marija Bernardki: »Hočem, da se mi tu sezida cerkev!« Na zadnji strani je tale poziv: »Kdor daruje vsaj dve kroni za zidanje cer- kve, bo deležen vseh 260 maš, ki se bodo opravljale v cerkvi očetov ka- pucinov na Reki za dobrotnike. Kdor da pa vsaj 200 kron, se vpiše med utemeljitelje.« Za dve kroni kar 260 maš! Res, vernega človeka gane do solz, ko vidi, kako prijazno padajo cene za maše. Saj so na Reki že cene- je kakor kvarglij. Na Kranjskem ni- mo vajeni tako nizkih cen; saj stane že navadna maša več kot dve kroni, in če je priporočena, še par »dajač« več. Upamo, da ljudstvo še ni izgu- bilo iz spomina nezasišanih hudodel- stev in svinjarij, ki so jih uganjali z zlatom preobčleni menihi v znani božji poti Cenostohovi in tudi še ni pozabljeno sleparjenje z Novim Lur- dom pri St. Jerneju na Dolenjskem, ki je spravilo nebroj zaslepljenih ro- marjev ob težko prislužene in pri- hranjene novce in spravilo farane v tožbe in druge neprikl.

Z vojaškega nabora. (Novo me- sto.) Na vojaškem naboru, ki je traja- l tri dni, je bilo prvi dan potrjenih 33 fantov izmed 200, drugi dan 31 in tretji dan od istega števila 27. Sploš- no se opaža, da vojaški naraščaj hira leto za letom, kar gotovo povzroča alkohol in nikotin, kakor tudi dej- stvo, da začne mladina na deželi pre- zgodaj s težkim in napornim delom, kar ne vpliva preveč dobro na raz- voj in rast telesa.

Iz Rateč na Gorenjskem. Glede na dopis v našem listu z dne 3. maja pod naslovom: »Iz Rateč na Goren- jskem« izjavljamo sledeče: Informira- li smo se, da vodi župnik v Ratečah izobraževalno društvo popolnoma nesebično. Kar plačujejo udje meseč- nih doneskov ali kar pride drugih do- hodkov, ima denar v rokah blagajnik Jakob Erlich za moški oddelek, blagajničarica Marija Oman pa za ženski oddelek. Nasproti pa daje žup- nik društvu mnogo časihov brez plačila ter društvu tudi gmotno pod- pira. V oziru gostilnic stvari ljudstvo pred pijančevanjem, osobito pred zganjpitjem, ki je postalo že nesno- so v ondotni župniji. Več jih je vsled žagnja pomrlo, nekaj pa jih je prišlo ob pamet. Ljudstvo hoče obvarovati pred tem sovragom, ne pa škodovati gostilničarskemu obrtu. S konzumom nima župnik nič opraviti in tudi ni

ud. Poznamo tudi šupaihove pre- težlost in vemo, da se je vedno obna- šal tako, kakor se duhovnik spočo- bi. Njegovo šivljenje je popolnoma neomadeževano, kjerkoli je službo- val, ni samo prav ubil, nego je bil tudi ljudstvu v izgled. Toliko v po- jasnilo, kar nikomur nečemo delati krivice. Svoje dopisnike pa prosimo, naj se v poročilih strogo držijo res- nice.

Zob za zob. Nek trgovski vajenec je imel posebno veselje se valjati po travi ob progi dolenjske železnice, katero ima v najemu železn. čuvaj. Ko je vajenca čuvajeva žena svarila, da naj ne dela škode, jo je ta začel zmerjati s takimi psovskimi, da niso za javnost, kar je pa imelo zanj po- sledice. Ženska se je ojunčila, vzela v roko palico in ž njo nagajajca prav po očetovski (ne po materino) našč- kala. Zadeva je prijavljala policiji.

Žrtve alkohola. Ko je šel snoči okoli 11. ure narednik c. in kr. 17. pešpolka gospod Alojzij Skrem, ki je imel bataljonsko inšpekcijo, služben- nim potom po hodni poti ob Ljub- ljanici na Ambrozevem trgu, je slo- nel pri prvem drevesu nek silno pi- jan delavec, ki je Skrema pozdravil z »allright«, potem ga pa vprašal, kje spe delavci, ki so zaposleni pri Gru- barjevem prekopu. G. Skrem mu je takoj dal direktivo, zraven pa še pri- pomnil, da naj se pazi, da ne pade v Ljubljano, ker je videti precej okrog- el in odšel po svojem potu. Kmalu na to je pa začel, da je nekdo padel in ko se je obrnil je uvidel, da se je dotičnik zatrekljal po bregu in izgi- nil v valovih Ljubljane. Ker je bila noč temna in je zelo deževalo, bil vsak poiskus rešitve še druga žr- tev. G. Skrem je slučaj takoj nazna- nil stražniku, s katerim sta na lieu nesreče našla en klobuk. Kdo je bil, se še ne ve. Policija je dosedaj do- gnala le toliko, da je navedenec že okoli 9. ure po Ambrozevem trgu kolovratil in vpil: »Dve hiši imam, pa ne vem kam bi šel.«

Razklenjene strasti ali kritična starost ženske se predstavlja v ki- ne- matografu »Ideal« še danes in jutri. — Ta velezanimivi igrokaz, ki sega tako globoko v človeško življenje je res ena najboljših kinematografskih prireditev. Vsakega zanima, kdor za- sleduje to razmerje med hčerjo in za- ljubljeno materjo, ter žalostni konec te tragedije. — Med predstavo igra šramel, ki se preseli med pavzami v vestibul. — Vloge so jako dobro raz- deljene, slike čiste in krasna scene- rija. Obisk je izplačljiv.

Cev prodajal. V nedeljo popoldne je 50letni dninar Jozef Ivanc v neki gostilni na Martinovi cesti prodajal več metrov dolgo gumijevo cev. Ko ga je stražnik prijel in predstavlil k uradu, se je dognalo, da je Ivanc cev poveril nekemu gostilničarju, ki mu jo je bil izročil, da jo nese v klet. Ker je sumljiv tudi drugih tatvin, so ga izročili sodišču.

Aretovan je bil 17letni natakari Viktor Wran z Dunaja, ki je v ne- kem hotelu točajo ukradel 80 K vred- no zlato veržico. Predno je zapadel usodi, je bil veržico že prodal neke- mu izvoščku. Oddali so ga sodišču.

V hlevu sta se v nedeljo sprla dva hlapca. Med prepričkom je eden sunil svojega nasprotnika z nožem v prsa in ga močno poškodoval. Pokli- cani stražnik je vročerkvneža areto- val.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljal v Ame- riko 71 Slovencev, 18 Hrvatov in 7 Macedoncev. V Solnograd je šlo 41, v Brezene 38, v Zagreb pa 8 Hrv- atov. 13 Macedoncev se je odpeljalo iz Nemčije v Zagreb.

Izgubljeno in najdeno. G. Leo- poldina Koširjeva je izgubila srebr- no žensko žepno uro z veržico in bar- žunast pas. Delavec Jozef Pogačar je izgubil denarnico s srednjo vsoto de- narja. Mitniški paznik Ivan Vovčica je našel ročni voziček. Postrešček Fran Knez je našel denarnico s sred- njo vsoto denarja.

Našla se je srebrna ura z srebrno veržico. Dobi se pri g. Hermannu Husu, Rimska cesta 1/II.

Restavracijo v »Katoliškem do- mu« na Turjaškem trgu je z dana-šnjim dnem otvorila gospa Ivanka Matijnova. Več v inseratu.

Narodna obramba.

Iz Stepanje vasi. Pretaklo nede- ljo je priredila tukajšna Ciril-Melo- dova podružnica spomladanske vese- lice, ki se je zelo dobro obnesla. Ve- selični prostor je bil prav okusen okinčan in že od daleč so pozdrav- ljale vihrajoče trobojnice dole goste. Obisk je bil jako poveljen, čeprav je vreme malo nagajalo. Mnogo sme- ha so vzbudili cigani z Golovca, ki niso preje mironali, dokler jih ni spravil na varno z velikim trudom in napa- rom stari stražnik, ki je dobil tekmo- let v svoji službi polno brazgotino ob obrazu. A kruto so se maščevali po- zneje cigani nad njim. Sploh je bila zabava nad vse neprijetna in trud je v vsakem oziru poplačen. Glavni

družbi je izročil naš blagajnik 270 K kot diši dobiček veselice. S kakim veseljem in navdušenjem pa se tudi lotijo dela naši odborniki! Oast vsem, ki štrvujejo čas in trud, da pri- pomorijo do lepšega uspeha. Mariji- ve in delavna so bile nlasti tudi go- spodinje, za kar se jim odbor najer- nejše zahvaljuje. Hvala tudi pevcem »Ljubljanskega Zvona« za krasno petje in sploh vsem, ki so posetili ve- selico ali pa darovali, naj si bo dobi- ke ali denar.

Podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Zagorju ob Savi občni zbor bo v nedeljo, dne 14. t. m. ob 7. zvečer v prostorih g. Tomo Ko- privca v Zagorju z običajnim dnevnim redom.

Društvena naznanila.

Slavnosti 50letnice pevskega društva »Hlahol« v Pragi, v dneih 13. do 17. t. m. se udeležijo pevsko društvo »Slavec« iz Ljubljane z dru- štveno zastavo in bode društvo nasto- palo, poleg drugih točk slavnostne- ga sporeda, tudi na slavnostni hesedi in velikem koncertu posameznih pevskih društev. Na tem koncertu nastopijo mnogobrojna slovanska pevška društva, med katerimi bode edino »Slavec« zastopal slovensko pe- sem. Za sprejem slovenskih pevcev se delajo tako v Pragi, kakor tudi ob železnični progi na češkem ozemlju obširne sprejemne priprave. »Me- štanska beseda« in »Hlahol« vino- hradski prirede 15. maja v veliki dvorani »Narodnega doma« pod tek- toratom mestne občine Kralj. Vi- nohradsko slavnostni pozdravni večer pevskima zboroma »Slavec« iz Ljubljane in »Kola« iz Zagreba. »Slavec« izroči »Hlaholu« praškomu povodom 50letnice srebrn venec v dar. Ako bi se kdo želel udeležiti te velike slovanske pevške slavnosti v zlati Pragi, naj to sporoči takoj »Slavcu«, kateri bode vse potrebno ukrenil glede vožnje, prenočišč in drugo.

Srebrn venec, ki ga izroči pev- sko društvo »Slavec« pevskemu dru- štvu »Hlahol« v Pragi povodom nje- gove 50letnice je razstavljen v izlo- žnem oknu zlatarja g. L. Črnetu v Wolfovi ulici.

Amaterski fotografii! Društvo »K. S. A. F.« v Ljubljani opozarja vse interese, da bode kmalu potekel rok za pošiljanje slik za prvo dru- štveno razstavo. Vljudno se opozar- jajo vsi amater. fotografii, ki nam še niso doposlali svojih slik in sezna- mov, da to čim prej storo. Torej na delo, da bodo kolikor mogoče zastop- ani na prvi skupni razstavi vsi slo- venski amaterji. Kdor še ni prejel razstavljalnih pogojev, naj se takoj iavi, da se mu isti dopošljejo. Vse je nasloviti na naslov društva: »Klub slo- v. amaterskih fotografov« v Ljub- ljani.

Pomladanski koncert, ki ga je priredilo »Dolenjsko pevsko društvo« v Novem mestu v prostorih »Narod- nega doma«, je uspel zelo dobro. Za- sluga tega uspeha gre pred vsem po- žrtvovalnemu predsedniku g. J. Mo- goliču in spretnemu pevovodji g. Og. Hladniku, ki je z radovoljnim tru- dom in svojo zmoglostjo dvignil me- šani in moški zbor do te stopnje. Pro- gram je bil zelo bogat in hvale vred- no je, da so zavzemale precejšen del sporeda narodne pesmi. Izvanredno zadovoljnost in navdušenje so vzbuj- jali tenor - solospjevi g. Kovača, či- gar nežni in fino izšolani tenor je ta- ko ugajal občinstvu, da ni hotelo je- njati z burnim pritrdjevanjem. Kras- ni bariton g. dr. Straška nam je že znan od prejšnjih prireditev. Čuditi se je le temu, da se ni občinstvo temu umetniškemu večeru odzvalo z večjo udeležbo, kar po pravici zasluži »Do- lenjsko pevsko društvo«, ki goji že čez 25 let narodno in umetno pesem v Novem mestu. Zlasti bi pričakovali več naklonjenosti temu važnemu, kulturnemu društvu letos, ko je vanj zavel čil in svež duh, ki obeta še mno- go dobrih sadov.

Bralno in pevsko društvo »Top- lice« v dolenjskih Toplicah priredi v nedeljo, dne 14. maja ob 4. uri popo- dne v kopalški dvorani s sodelova- njem odličnega glasbenika g. Gabr. Höfnerja, kapelnika novomeške me- štanske garde svoj pomladanski kon- cert z izbranim sporedom, ki se obja- vi na lepakih! Po koncertu se vrši plesna zabava. To bo prva priredi- tev v letošnji kopalški sezoni, zato važimo vse svoje prijatelje od Nove- ga mesta do Žuženberka, da napra- vijo svoj majnikov izlet v Toplice ter podpirajo s tem kulturno stremenje našega društva. Vstopnina za osebo 60 v, za rodbine 4—5 oseb 2 K. V slu- čaju skrajno slabega vremena se vrši koncert 21. t. m.

Prometna društva na Bledu občni zbor se vrši dne 13. maja t. l., t. j. prihodnji petek popoldne ob polu 3. uri v dvorani zdravniškega doma. »Ribiški Sokol« je imel v sobo- to, 8. t. m. zvečer v Sokolski telovad-nici pri »Cenetu« svoj Sokolski večer, pri katerem je sodeloval iz pri-

javnosti »koncertno dramatični od- sek Sokola L.« iz Ljubljane. Večer se je prav dobro obnesel in privabil tu- di precej hvalečnega občinstva. Ude- ležba bi bila vendar lahko večja. Po- grešali smo okoličane, t. j. iz Sodra- žice, Vel. Lašč, Dolenje vasi. Vi- deli pa smo vesele kočevskega Slovence. — Ugajale so nam osebo- no, od opernega pevca br. Bukčeka in sestre Škrbinčeve izvajane točke, katera dva sta nas s svojima glaso- ma naravnost očarala. — Na klavirju je mojstrsko dovršil svojo nalogo br. Bizjak, le žal, da mu nismo mogli po- stredi z boljšim klavirjem. — Ko- mični nastopi in prizori so vzbujali veliko veselja. Nekatere točke so se na zahtevo občinstva ponavljale. Naj- več aplavza pa je žela zadnja točka: sedmerospjev »Oj te ženske«. Pod spretnim vodstvom brata kapelnika Lajovica, — kateremu na doseženem uspehu tem potom čestitamo, — je vmes ves čas izborni igral salonski orkester »Sokola L.« — Vsem bratom sodelovalcem bode izrečena najiskre- nejša zahvala, ter vam ključmo »na skorajšnji svidenje!« — Na zdar!

»Sava«, društvo svobodomiselnih slov. akademikov na Dunaju, nazna- nja, da se vrši prvi občni zbor XVII. tečaja dne 13. t. m. v prostorih re- stavracije J. Krautstoll I. Universi- tetsstrasse 9, s sledečim dnevnim re- dom: 1. Poročilo predsednika; 2. po- ročilo odbora; 3. poročilo odsekov; 4. poročilo preglednikov; 5. sprejem no- vih članov; 6. volitve; 7. slučajnosti. — Začetek ob polu 9. uri zvečer. — Svobodomiselni slovanski gostje dobro došli!

Prosveta.

K sporedu današnjega koncerta »Glasbene Matic« pripomnimo, da igra g. pianist Anton Trost pri pr- vem nastopu za Mendelssohnovo skladbo tudi jako lepo Chopinovo »nocturno« op. 48, št. 1, kar je ponot- otna na programu izpuščeno. Odbor vljudno prosi občinstvo, naj blago- voli posetiti koncert že ob 8., da se spored res more začeti že ob zase- denih stolihi točno ob 8. uri.

Razgled po slovanskem svetu.

— **Sodnik in vseučiliški profesor v preiskavi radi krivega pričevanja.** Dr. Košutič, ki je privatni docent na hrvaškem vseučilišču, je bil pre- iskovalni sodnik v »veleizdajniškem« procesu. Kako skandalozno je postop- al pri tem procesu, je še vsi javnosti v živem spominu. Glavni zagovornik v tem procesu je bil odvetnik dr. Hinko Hinković. Ker je le-ta pri- občil po časopisih v obrambo svojih klientov več člankov, v katerih so vladajoči krogi iztaknili žaljenje vladnih organov, je državno pravnšt- vo dvignilo proti dr. Hinkoviću tožbo radi javnega nasilstva in radi škujanja proti oblastnim orga- nom. V kazenski preiskavi proti dr. Hinkoviću je bil zaslišan kot svedok tudi dr. Košutič. Njegova izpoved je bila taka, da je dr. Hinković vložil proti njemu kazensko ovadbo radi hudodelstva krivega pričevanja. In da ta ovadba ni bila iz trte izvita, do- kazuje dejstvo, da je sodišče odredilo kazensko preiskavo proti sodniku dr. Košutiču ter dalo zaslišati dr. Hin- koviča in odgovornega urednika »Hrvatskega Pokreta« dr. Ivana Lorkoviča. Ker je dr. Košutič, kakor smo gori omenili, obenem privatni docent na vseučilišču, so napredni hrvaški in srbski akademiki v pone- deljek sklicali shod, da zavzamejo stališče proti Košutiču. Na shodu so sklenili, da bodo na vsak način pre- prečili predavanja profesorja, ki je v preiskavi radi krivega pričevanja. Toda dr. Košutič ni čakal na to, da dijaki preprečijo njegovo predava- nje, marveč je sam odpovedal svoja predavanja na »neizvesten čas«.

Nastič piše memoare. Neki zaup- nik braniteljev v »veleizdajniškem« procesu se je nedavno tega slučajno sestel z znanim vohonom Gjorgjem Nastičem, ki je bil kronski sve- dok v »veleizdajniškem« procesu. Nastič mu je zaupal, da piše sedaj memoare izza časa »veleizdajniške- ga« procesa in da bo te memoare tudi izdal v tisku. Po Nastičevem zatrdilu bodo ti memoari izredno zanimivi, zlasti pa poglavje o treh zapisnikih, ki jih je preiskovalni sodnik sestavil z njim.

— **»Dubrovnik« proti dr. Mitro- viću.** Zadnji »Dubrovnik« je priobčil proti dalmatinskemu deželnemu po- slanec dr. Mitroviću ostro pisan čla- nek, v katerem ga na podlagi sodnih aktov obdoljuje, da je trgovec Dra- gotinu Gjuranoviću v Belgradu po- neveril 3000 dinarjev, ki mu jih je le-ta poveril, da jih izroči uredništvu »Mustafca« v Mostaru. »Dubrov- nik« grozi, da bo proti dr. Mitroviću sprožil, da bo proti dr. Mitroviću sprožil na dan še škandaloznejše stvari.

— **Srbski kralj Peter — papež Leon XIII.** Italijanski list »Giornale

d' Italia« piše, da je srbski kralj Pe- ter ob priliki svojega poseta silno iz- nenedil Rimljane in sicer z ničemer drugim, kakor s svojo frapantno po- podobnostjo pokojnemu papežu Leonu XIII. O tej podobnosti se je izven Ri- ma že mnogo govorilo, vendar pa se tej govorici ni mnogo verjelo. Šele ko so Rimljani, ki so dan za dnevom imeli priliko videti pokojnega pape- za, prišli v položaj, da oko v oko zro kralja Petra, so se prepričali, da je v resnici popolnoma podoben Leonu XIII. Dobri znanci pokojnega pape- za zatrdjujejo, da je bil Leon XIII. star 70 let, do pičice tak, kakršen je sedaj srbski kralj. Zato se je tudi zgodilo, da so Rimljani, ko so pri- zadnem posetu zagledali kralja Pe- tra, vsi začudenji vzklicali: »Ecco, papa Pecci!« »Papa Pecci« so nam- reč imenovali Rimljani papeža Le- ona po njegovem rodbinskem imenu.

Razne stvari.

* **Velika poverjenja pri kitaj- ski državni banki.** Iz Pekinga prih- jajo poročila, da so odkrili pri kitaj- ski državni banki poverjenja v vi- šini enega milijona rubljev. V vsi upravni odbor so zaradi tega odsta- vili.

* **Zaradi bede v smrt.** V ponedel- ljek po noči je utopil v nekem ribni- ku pri Gabloncu krojaški pomočnik Kolar svojo ženo, svoje tri otroke in samega sebe. Trupla, ki so bila z vrvmi zvezana, so potegnili včeraj iz ribnika. Motiv temu činu je najbrže beda. Kolar ni mogel dobiti dela in cela rodbina je bila na tem, da umre lakote.

* **Žveplena kislina v kelihu.** Župnik Cisarri v neki vasi pri Cre- mi je hotel pri maši ravno nagniti kelih, ko je v svojo največjo grozo opazil, da je v kelihu žveplena kislina. Aretirali so kot sumljive, da so izvršila ta atentat na župnika, dva posvetna človeka in dva duhovnika. Ona dva duhovnika sta hotela spravi- ti župnika s sveta, ker je bil libe- ralnega mišljenja.

* **Ivan Orth** proglašen za mrt- vega. Sodni senat najvišjega dvorne- ga maršalstva, ki ima, kakor znano, judikaturo nad člani cesarske hiše, je z razsodbo z dne 6. t. m. izjavil, da se je posrečil dokaz smrti Ivana Ortha. Dognano je baje, da ni živel delj, kakor k večjemu do 21. julija 1890, tedaj velja ta dan za dan nje- gove smrti. Za pogrešnega postav- ljeni kurator dr. pl. Teltseher je od- ložil svoj posel.

* **Požari.** Iz Lvova poročajo, da je izbruhnil v Bukacowieh iz dose- daj še neznanih vzrokov požar, ki je grozil, da uniči celo mesto. Združe- nim gasilskim društvom se je posre- čilo požar omejiti. V Zawidowki je pogorelo 34 hiš. — Iz Tokija poročajo, da gori vse mesto Yamagata. Več kot 1000 hiš stoji v plamenu, med njimi tudi prefektura, več bank, šole in sodnja. — Iz Londona poročajo, da je pogorelo v Aldershotu kra- ljevo gledališče do tal.

* **Zrakoplovstvo.** Belgijski zra- koplovec Kozic se je dvignil v nede- ljo zvečer v Malmöju in preletel v 45 minutah Sund ter se spustil pri Kodanju na zemljo. — V Nem- ništru se je posrečil zrakoplovec Treitschke iz Kiela. Maneviral je kakih 50 m nad poljem in je hotel preiskusiti neke nove naprave. Naen- krat pa je padel iz višine in razbiti stroj ga je tako ranil, da so ga mora- li prepeljati v bolnišnico, kjer pa ni- majo upanja, da bi mu ohranili živ- ljenje. — Neki švicarski zrakoplov se je v bližini Buchsa ponesrečil. Zra- koplov je prišel na strelišče, koder so ravno streljali. Streli so morali usta- viti streljanje, nato je vrgel veter zrakoplov ob električno napeljavno neke tovarne in je bil balon v veliki nevarnosti, da eksplodira plin. Ta- koj nato je veter zrakoplov dvignil zopet v zrak in ga premetaval na des- no in levo, pri čemer sta padla dva pasazirja iz koša kakih 40 m globo- ko. Neki Nettermann se je pri padcu smrtonovarno ponesrečil, drugi zra- koplovec pa je dobil tudi težke po- škodbe. Zrakoplov je padel končno popolnoma raztrgan na zemljo.

* **Beg skozi stranišče** in kanal. O zelo interesantnem begu vojaškega beguna poročajo iz Dunaja. V voja- šnici na Rennwegu je bil več dni zap- rt prostak 22. ogrskega domobran- skega polka Andrej Rehmer, ker je bil vojaški begun. Včeraj popoldan bi ga bili morali oddati s transpor- tom njegovemu polku. Predno pa je odšel transport iz vojašnice, je zapro- sil Rehmer, da ga puste na stranišče, tam pa je skočil skozi žleb v kanal in bežal po kanalu. Ker ga dolgo ni bilo na izpregled, so s silo odprli stra- nišče in takoj spoznali malo čedno pot, po kateri jim je ptiček ušel. Po- klicali so takoj na pomoč kanalske delavce, ki so ubeglega našli po eno- urnem iskanju že skoro popolnoma onemoglega pod cesto Landstrasse. Rehmer se je bil pri skoku skozi žleb lahko poškodoval in ko so ga našli, se ni prav nič upiral, da so ga zve-

3

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

Hiša ki nosi letno 900 K, leži 10 minut od Ljubljane, s 4 stanovanji, kletjo in vrtom, ki je pripraven za stavbišče, se proda za 14.800 kron. Plača se takoj polovico. Proda se tudi hiša v Ljubljani. Poizve se pri **Ivanu Korneu, Hilsnerjeva ulica št. 12 v Ljubljani.**

Sprejme se v graščini blizu Ljubljane, ne pod 30 let star, oženjen ali samski

kočijaž

poštenega, treznega in marljivega vedenja, vajen konj, snaženja konjske oprave in poljedelstva. Naslov pove upravnštvo „Slov. Naroda.“ 1643

Odda se takoj ali s 15. majem t. l. udobno opremljena

mesečna soba

v bližini belgijske vojašnice s prostim razgledom. Vpraša naj se v hiši na Taboru št. 5, I. nadstr. levo. 1633

Ustanovljeno leta 1873

Najboljše apno prodaja

I. Tauffer, starej. Zagorje ob Savi. cene zmerno, postrežba solidna. 1408

Stanovanje

z 2 sobama, kabinetom in pritliklinami se odda v 3 nadstropju Turjaški trg 1 za avgustov ali za novembrov termin t. l.

Vpraša se v pisarni gospoda Filipa Supančiča, stavbnika, Šubičeva ulica št. 5. 1666

Ženitna ponudba!

Inteligenten 36 let star gospod čedne zunanosti, z okrog 80 tisoč lastnega premoženja v prijaznem kraju Goriške, se želi v svrhu ženitve seznaniti z mirno, dobro, inteligentno, 20—30 letno in zdravo gospico, ki bi imela veselje do trgovine in bi mu zamogla s primernim zneskom, ki ga je navedel, pripomoči izvršiti majhno industrijsko podjetje. Prosi se tudi svoje znan. zmožnosti in domače razmere pojasniti. Tajnost zagotovljena in se anonimnih ponudb ne upošteva. Ponudbe pod: „Želim si srečo 50.000“, poštno ležeče, Gorica. V zaprti kuverti če mogoče s šifro, ki se diskretno vrne. 1668

50 kron tedenske plače ali 50—60% provizije

dobi vsak, kdor prevzame razpečevanje mojih svetovnoslovnih aluminijevih ščitov in blaga, vmes poslednje novosti in brez konkurenčno blago z veliko razpečavo. — Z originalnimi naročili dokazem, da so mnogi mojih zastopnikov kjer je bilo doslej blago uvedeno, zaslužili več nego 30 K na dan. Pojasnilo zastopnik Zastopstvo se poveri kot glavno ali tudi kot postransko opravilo. Vprašanje po dopisnici zadošča

Anton Truby, Müglitz Moravsko. Korespondenca nemška. 1683

OXO govejejuhina kocka družbe **Liebig** 5 vinarjev.

da hitro in na ugoden način krožnik najboljše goveje juhe. — Cena samo 5 vinarjev.

NARODNA TISKARNA

V LJUBLJANI

se priporoča v izvršitev vseh tiskarskih del, kakor: časopisov, knjig, tiskovin za urade, hranilnice in posojilnice, cenikov, okrožnic, računov, jedilnih listov, mrtvaških listov, kuvert, vizitnic itd.

Istotam izhaja dnevnik „Slovenski Narod“, tednik „Slovenski Dom“ in mesečnik „Ljubljanski Zvon“.

Telefon št. 85.

Telefon št. 85.

Odlikovano s prvim darilom Mk 10.000.—.

BRONS

motor, najboljši in najcenejši gonilni stroj za malo industrijo in poljedelstvo.

Varčen obrat, preprosta postrežba.

Poljedelska razstava v Pragi 1911 od 14. do 22. maja.

Laurin & Klement, d. d., Mlada Boleslava.

Centralna prodajalnica
Praga, Pořič. Zastopnik: Adolf Stejskal.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Delniška glavica K 5.000.000.

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond 610.000 kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Priporočta promese na 3% zem. kred. srečke I. a 6 K, zrebanje 15. maja, gl. dobiček 90.000 K — promese na 4% og. hip. srečke a 5 K, zrebanje 15. maja gl. dobiček 40.000 K

promese na og. premijske srečke } celo a 10 K zrebanje 15. maja, glavni dobiček K 200.000.—
polovico a 5 K

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti 4½% obrestovanju.

Oblastveno dovoljena 1584

posredovalnica za službe se odda v najem.

Kdo? pove upravnštvo »Sl. Naroda«.

Gospodična

1593

zmožna slovenskega in nemškega jezika, strojepisja in stenografije

— išče službo. —

Gre tudi na deželo. — Ponudbe naj se blagovolijo poslati na upravnštvo »Sl. Naroda« pod šifro „strojepis“.

J. Zamljen

čevlarski mojster

v Ljubljani, Sodna ulica št. 3

izvršuje vsa čevlarska dela do najfinišne izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in telovadake čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera pripisan čevlj. 245

Sprejme se takoj ali pozneje

pomočnik

za trgovino mešanega blaga, kateri mora biti dober prodajalec, ter ne pod 20 let star. Istotako sprejemem.

2 učenca

iz boljše hiše. — Ponudbe na trdko

ANTON VERBIČ, Sevnica ob Savi.

Dokler je še kaj zaloge, oddajajo se garantirano pristna

vina

opolo rizling, teran,

od K 46.— naprej. 1636

Vprašanja pod navodilom množine na upravnštvo »Slovenskega Naroda«.

Pristna brnska sukna.

Pomladna in poletna sezija 1911.

Kupon	1 kupon	7 kron
Metr. 3-10 dolg	1 kupon	10 kron
za kompletno	1 kupon	12 kron
moško obleko	1 kupon	15 kron
(suknja, hlače, telovnik)	1 kupon	17 kron
stane samo	1 kupon	18 kron
	1 kupon	20 kron

Kupon za črno salonsko obleko 20 K dalje blago za povrtnike, turistovski ločen, svilnati kamgarn itd. itd. razpošilja po tvorniških cenah kot solidna in poštena vrlo znana 472

zaloga tvornice sukna

Siegel-Imhof v Brnu.

Vzorce gratis in poštnino prosto.

Prednosti privatnih odjemalcev, ako blago naroči direktno pri firmi Siegel-Imhof so precejnejše.

Zaradi silnega prometa blaga vedno največja lastna popustna sredstva blaga. — Silno mednarodna.

— Tudi najmanjša naročila se po vzorcu vestno izvrši.

Član dunajskih in berlinskih prevoznikov poštstva. — Sprejema vse v spedicijo spadajoče prevoznike iz vseh in v vse kraje, po najnižjih tarifih. — Prevaža pohištvo v novih, patentovanih pohištvenih vozeh na vse kraje, tudi v 2010 inozemstvo.

Spedijsko podjetje
Bavarski dvor.

Ustanovljeno leta 1908.

JOS. ŠKERLJ v Ljubljani

Spedijsko podjetje
Bavarski dvor.

Ustanovljeno leta 1908

Sprejema na zalogo razno blago, pohištvo itd. Krasna, suha in čista skladišča so na razpolago. — Nabiralni promet Dunaj-Ljubljana in obratno zastopan v vseh večjih mestih. — Moj zastopnik na Dunaju je Karl Lawi, spediter, Dunaj I. Schulhof 6.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Strojniki

vajen streči bencino motor, ki mora biti dober kličavničar, se sprejme pod ugodnimi pogoji.
Ponudbe pod „A. R.“ na upravništvo „Slovenskega Naroda.“

Dne 10. maja t. l. :: **Viktorja Parmes**
bo Glasbena Matica prvič izvajala njej poklonjeno novo skladbo :: **Povodni mož**
balada dr. Fr. Prešernova.
Posnetki za klavir se dobe v vseh knjigarnah in na večer koncerta pri blagajni za ceno 4 K.
Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Tehnična pisarna in stavbno podjetje
Ingenieur H. UHLÍŘ

Ljubljana, Resljeva cesta št. 26.
Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in proračunov, strokovni znanstveni izvidi, prevzeta zgradba.

Pozor! Birmanska darila! Pozor!

Berite, kje se dobijo najcenejše ure in cele ugodnejše nego po tovarniških cenah vseh velikih zalog, na primer:
Niklasta ura, trežno kolesje z verižico K 5-50
srebrna cil. rem. ura z lepo verižico 7-50
srebrna damška ura z lepo verižico 10-50
Poleg cenejšega blaga imam vedno v zalogi tudi najfiniješe svetovno znano švicarsko blago na primer Seeland, Omega, Schaffhausner posebno precizijsko natančno regulirano, Zenith, ki zdrži natančen čas v vseh legah. — Za vsako blago se dobi pismeno večletno jamčenje. 1350

Franc Keber, Ljubljana, Dunajska cesta 12.

Po najvišjem dovoljenju Njega c. in kr. apostolskega Veličanstva.

28. c. kr. državna loterija
za skupne vojaške dobrodne namene.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji zakonito dopuščena, ima 21.135 dobitkov v denarju s skupno vsoto 620.000 kron.

Glavni dobiček je: **200.000 kron**

Žrebanje se vrši javno 22. junija 1911. — Ena srečka stane 4 K.

Srečke se dobe pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtstrasse 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, pri davčnih, poštinih, brzojavnih in železniških uradih in v menjalnicah; načrte za igranje dobe kupci srečk zastoj. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.
Od c. kr. loterijsko-dohodarskega ravnateljstva (oddelek za državne loterije.)

Edino velika izbira

najnovjših svilenih in listrastih dežnik plaščev za dame, kakor tudi krila in najmodernejše bluze.

Panamski slamniki od K 6.— naprej. — Vsa spomladanska oblačila po najnižjih cenah.

Velika zaloga oblek za gospode in dečke iz najmodernejših chateclairskih vzorcev. 1650

Angleško skladišče oblek, O. BERNATOVIC

:: Ljubljana, Mestni trg št. 5. ::

1675 **blagajničarka**
srednje starosti za Ljubljano.
Naslov v uprav. „Slov. Naroda.“

Kavarna LEON

na Starem trgu št. 30
„je kakor navadno“
vso noč odprta.
Za obilen obisk se priporočata
Leon in Fani Pogačnik.

Modni salon.

Čestitim damam priporočam

kloubuke

le najfinijejšega okusa

Ida Škof-Danek

239 **Pod Franjo.**

Šalni kloubuki vedno pripravljeni. Tako tudi venci o trakov in razne cvetlice.
:: doma izdelane ::

Narodna knjigarna

in Ljubljani

priporočam naslednja dela:

	broj.	vez.
Adrejev Lavstik: Rdeči smeh	K 140.	240
Askerc: Izlet v Carigrad	—80	
» Prešernov album	240	
Beg: Ustoličenje koroških vojvod	—30	
» Slovensko nemška meja na Koroškem	140.	240
» Narodni kataster Koroške	—60	
Beneš-Sumarsky: Brodovski odvratnik	150.	250
Bojan: Doktor Holman	—50	
Burnett: Mali lord	160.	260
Cankar: Aleš iz Razora	150.	250
» Časnikarstvo in naši časniki Čehi Svatoptuk: Med knjigami in ljudmi	—50	
Erjavec-Sajovic: V naravi	120.	170
Halasy: Dnevnik	—60	
Jurčič: Zbrani spisi I.—XI.	120.	2—
Jelinek: Ukrajinske dume	—30	
Lah: Vaška kronika	170.	270
Lipič: Strahovalci dveh kron L./H.	1—.	2—
» Ljubzen in junaštva strahopetnega praporčaka	—80.	160
Murnik: Najboljši sovražniki	—60	
Oblok: Stara devica	—60.	160
» Razne pripovedi	—80	
Remec: Ljubzen Končanove Klare	150.	250
» Premaganci	—60.	160
» V študentovskih ulicah	150.	250
» Zadnji rodovine Benalja	150.	250
Rušič: Mina	120.	2—
Šenčar: Čez traja do sreče	120.	220
Šepetavca: Zaljubljeni kapucin	1—.	180
» Štiri ruske slike	—60.	160
Thawriet: Undina	—90	
Trstenjak: Slovensko gledališče	2—	
Veseli: Libera nos a malo	140.	220
Zornik: Zbrani spisi	1—	
Zun: Osnovi nauki o narodnem gospodarstvu	3—	

Zahvala in priporočilo!

Podpisana si usojava sl. občinstvu in vsem cenjenim gostom izreči najpriskrbnejšo zahvalo za mnogobrojen obisk v gostilni Perles ter se priporočava ob enem vsem p. t. gostom za nadaljni poset v

novi gostilni na Martinovi cesti št. 21,

katero sva otvorila v čisto prenovljeni hiši. Postrezala bova z najpriskrbnejšimi vini in vedno svežimi pivom. V priznani dobri kuhinji pa bodo vedno na razpolago dobra gorka in mrzla jedila po najnižji ceni. V prijetno zabavo se vam nudi električni pianino in ruski biljard. Cenjenim spremljevalcem pogreb in obiskovalcem Sv. Križa ter izletnikom priporočava najino gostilno. Sprejemajo se tudi naročila na hrano. 1653

Za obilen obisk se priporočava s spoštovanjem udana

Meščanska kuhinja. P. in I. Košak. :: Pristna vina. ::

Pozor!

Pozor!

Aspiranti za enoletno prostovoljsko službo.

Sedanji še povoljni odnosi glede uvedanja nove reforme za enoletno prostovoljstvo nudijo še vedno dosti časa položiti pravočasno usposobljenostni izpit za enoletno prostovoljsko službo. — Aspiranti, ki bi toraj še pravočasno radi napravili ta izpit, naj se z zaupanjem in čimprej obrnejo na podpisani zavod, ki vsak čas in tudi v najkrajši dobi podeljuje na uspešen način k temu potrebno izpitno pripravo in namerava nalašč za to

1. julija t. l. otvoriti naučni tečaj.

Glede eventualne dvojbe se mora posebno poudariti, da ta z dobrim uspehom napravljeni izpit daje nepogojno — pa tudi po uvedbi nove reforme pravico do enoletne prostovoljske službe. 1431

ZAGREB, aprila 1911.

„Prvi zagrebački vojno pripravnici zavod“
(Šola in internat, Zagreb, Kukovičeva ulica 15).

Okrožni zdravnik

dr. Mano Dereani

naznanja vlijudno p. n. občinstvu, da izvršuje vsakdanje zdravniško prakso 1698

v Št. Vidu nad Ljubljano.

KUNC-ove obleke

:: so nedosežne glede ::
oblike, izvršitve in cene.

Ljubljana, Dvorski trg 3

Telefon štey. 291.

Umno stavbništvo.

Kdor hoče hitro in ceno zidati, uporablja le 1166

Skagliol-plošče

5 in 8 cm debele

za napravo ločilnih sten, ki jih vsak lahko postavi.

PREDNOSTI:

Varno proti potresu, ne propuša prostoroče, hrani prostor torej zvoka in jako trdno drži žreblice. ni treba nikakih traverz.

Samenoseča in trpežna Kesselerjeve stene (takole imenuje stene iz opke).

Preračun stroškov in proračun napravita zastoj arhitekta imetnika patenta
Hönigsberg & Deutsch, c. in kr. dvoran stavbniha, Zagreb.

Cementne cevi
v vseh dimenzijah,
barvaste plošče itd.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.
Ljubljana.

Stopnice,
balkone, spomeniki,
stavbni okrasni itd.

Realna potreba.

Uvažujte pri nabavanju
spomladanskih oblek in površnikov
za gospode in deco

Maček & Komp.
najnovejšo konfekcijsko trgovino
v obližu glavne pošte, Franca Jožeta cesta št. 3.

Najnižje cene.

Modni salon
JUST-MASCHKE

Ljubljana, Zidovska ulica št. 3
priporoča svojo veliko izbiro krasnih klobukov, modelov
za dame in deklice, čepice, različen nakit za klobuke.
Sprejemajo se popravila. 2306 Cene brez konkurenco!
Žalni klobuki vedno v zalogi.

Naročajte na izbiro
bluze, krila, kostume,
plati, jopice, nočne halje, polo-
rino, perile, stoznike dalje
otroške obleke, plaščke,
klobučke, čepice in druge potreb-
štine za otroke in neverojemsko
pri
M. Kristoflič-Bučar
Ljubljana, Stari trg 28.
Priznana najfinjša damska in otroška kon-
fekcija. Izdeluje tudi po meri. Najnižje cene.

Najboljša in najzdravejša

barva
za lase in brado

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje
sivim in pordečim lasem njih prvotno
naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla,
rjava, temnorjava in črna v steklenicah
z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri
S. STRMOLI
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Cenovnik lasnih izdelkov in potrebščin
se pošlje na zahtevo zastonj.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir
M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zaprisožen patentni odvetnik
na Dunaju VI.; Mariahilferstrasse št. 37.

I Dva nova Seifertova biljarda najnovejšega sistema!

1413 Popolnoma na novo urejena
„kavarna Central“
na Sv. Petra nasipu št. 37
navadno celo noč odprta.
Z odličnim velespoštovanjem Štefan Miholič, kavarnar.

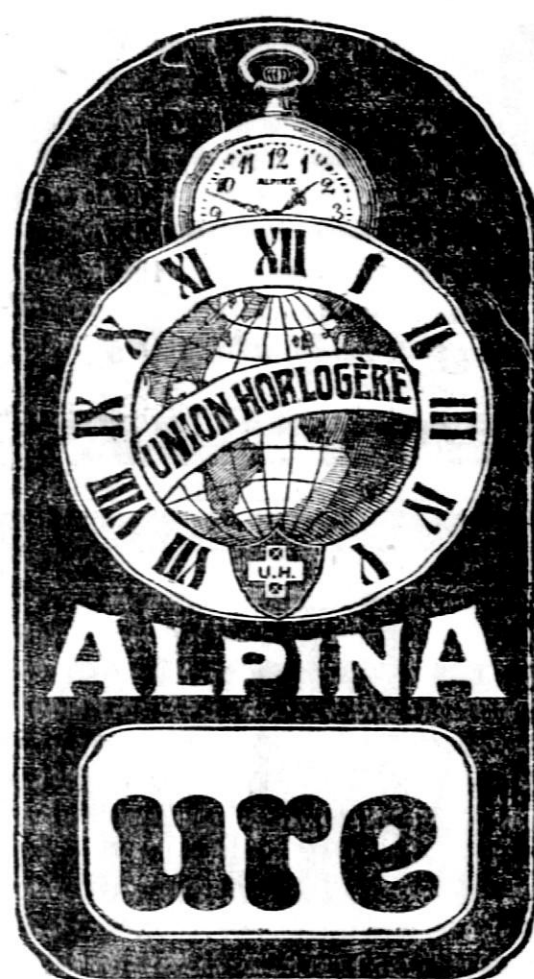
I Dva nova Seifertova biljarda najnovejšega sistema!

Pension „Villa Celestina“ v Opatiji

Ob kralja Karola promenadi, na novo urejene elegantne sobe z
balkoni, za eno ali več oseb s hrano ali tudi brez hrane. Električna
razsvetljava ter kopališče v vili. Dobra pitna voda z Učke! Krasen
razgled na morje in celo okolico, na razpolago je tudi uporaba vrta.
Pension se nahaja v lepem mirnem kraju Opatije v bližini morja!
Cene nizke! Domača družba!

1525 Priporoča se R. JUVAN, Opatija.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Lepa birmanska darila

Pozor! Pozor!

Zaradi velike zaloge po znižanih cenah.

Srebrne ure za dame . K 7.-
„ za dečke . „ 8.-
nikelnaste ure „ 4.-
zlate ure „ 22.-

Velikanska izbira vseh novosti in naj-
ceneje kakor: srebrnih in zlatih verižic, uhanov,
prstanov, koljejev z biseri in drugimi kamni.

Za vsako uro pismeno jamstvo.

Ceniki s koledarjem, tudi po pošti prosto.

Vabi na ogled 1596

Fr. Čuden

urar in trgovec v Ljubljani, Prešernova ulica 1.

Priznana največja, resnično domača,
že 25 let obstoječa trgovina.

Velika zaloga najmodnejših slamn. in
Klobuke cilindre
Klobuke in čepice
v najnovejših fazonih in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ.
244 Pristni Panama-slamniki od 9 K do 50 K.

Na debele in drobne
po nizkih cenah priporočam svojo
bogato založeno 240

trgovino

z galanterijskim in vseh vrst kra-
marskim blagom in pleteninami.

354 Devocionalije
in vse vrste blago za božja pota.

Tvorniška zaloga kranjskih glavnikov.

Anton Škof

Ernest Jevnikarjev naslednik
Dunajska cesta, v bližini gostilne št. 6.

ANTON BAJEC umetni in
trgovski vrtnar

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo. 242

.. Velika zaloga suhih vencev. ..

Izdelovanje šopkov,
vencev, trakov itd.
— Okusno delo in
— zmerno cene. —

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija

na Tržaški cesti 34.

MATEJ OBLAK

Velika
zaloga
domaćih in
tovarniških
čevljev

Ljubljana
Kongresni trg 6

Po meri naročeni čevlji se izdelujejo v
lastni delavnici najsolidneje.

Modni salon v Ljubljani

Stari trg št. 21 **A. Vivod-Mozetič**

Velika zaloga damskih klobukov in slamn. 3192

Ogled klobukov brez obveznosti nakupa. — Cene nizke. — Postrežba točna.

Sprejemajo se popravila. Pošilja se tudi na izbiro.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

tovarna zarezanih strešnikov
ponudi vsako poljubno množino patent. dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

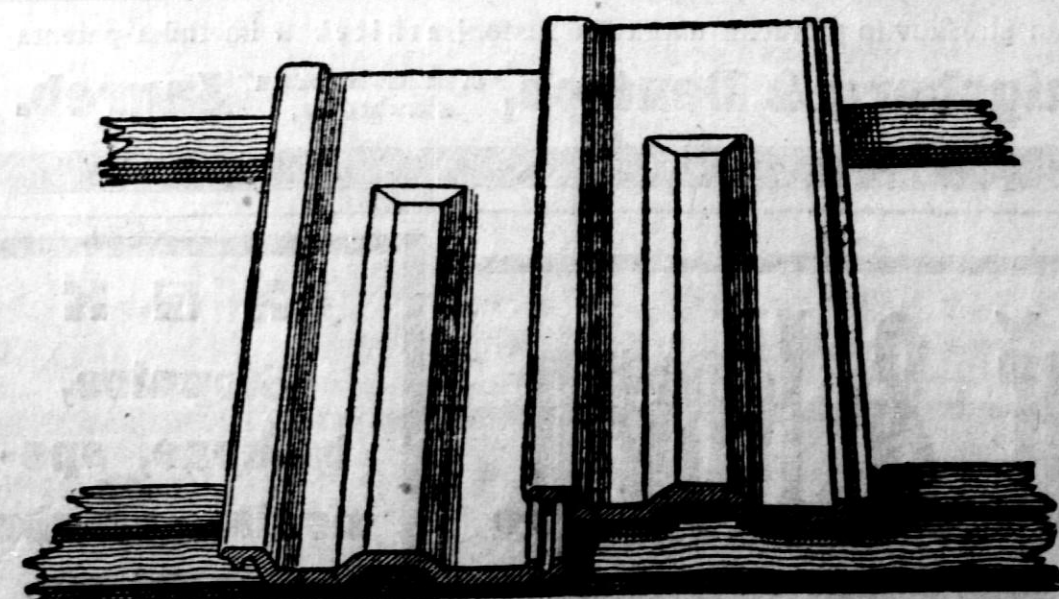
s počevno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpriprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti.

Na željo pošljemo takej vzorce in popis. — Spretni zastopniki so iščejo.

Ljubljana in bližnja okolica.